

DARBININKAS

XVIII NR. 10.

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N. Y.

ANTRADIENIS - TUESDAY, VASARIS - FEBRUARY 5, 1963

910 WILLOUGHBY AVE.,
BROOKLYN 21, N. Y.

10 CENTŲ

Pranešimai iš Lietuvos aliarmuoja: Rusai plėšia iš bažnyčių šv. Kazimiero paveikslus

Prieš praėjusius Kalėdas buvo gautas iš Maskvos įsakymas, kad būtų pašalinti visi šv. Kazimiero paveikslai iš bažnyčių. Iš Vilniaus išsiųsti rusai milicininkai ir komunistai (iš partijos istorinio instituto) pradėjo šv. Kazimiero paveikslų medžioklę Lietuvos bažnyčiose. Kamajuose išplėšė iš altoriaus šv. Kazimiero paveikslą iš Rokiškio atvažiavęs rajono sekretorius su 3 milicininkais. S. m. sausio mėn. užpuolė šv. Kazimiero paveikslą Vėžaičių baž-

nyčioje. Iš Vilniaus atvažiavo tik rusiškai kalbantieji, atėjo Vėžaičių bažnyčion su Gargždų komunistų partijos, milicijos ir iš Kretingos atvažiavusiais komunistų aukštaisiais pareigūnais, milicininkais ir, pašaukę vietos kleboną, liepė išimti iš didžiojo altoriaus šv. Kazimiero paveikslą, tuojau pat jį pakeisti kitu. Paveikslas buvo stipriai įtaisytas. Vienas iš Vilniaus atvažiavęs rusas jį išlupė kirviu, sudraskydamas ir pačią drobę. Šv. Kazimiero

sunaikintą paveikslą išsiveržė rusai ir jų komandos klausė vilniškis K. Novickas, kuris vienas išsivadė mokąs dar lietuviškai.

Prieš kurį laiką Lietuvoje buvo pradėta kova su šv. Kazimiero garbinimu, nes jis bolševikam labai nepatiko ne tik, kad laikomas Lietuvos globėju, bet, svarbiausia, kad tikima, jog prie Polocko pasirodymas (1518) pagelbėjo Lietuvos kariuomenei nugalėti rusus.

SV. KAZIMIERAS, pieštas dail. A. Galdiko.

ITAMPOS ŽIDINIAI — Prancūzija, Kanada, Rusija, Kuba Nutrūko su Sovietų Rusija, atšalo su Prancūzija ir Kanada

Pasaulio politinė padėtis tebėra sunervinta. Labiausiai dėl Vakarų santykių. Kalbama ir rašoma daugiausia apie de Gaulle. Nauja dėl jo betgi tik tiek, kad Reutheris pranešė ir Tassas patvirtino, jog

SUDARYTA PRANCŪZIJOS IR SOVIETŲ PREKYBOS SUTARTIS

Sutartis buvo pasirašyta Maskvoje sausio 31 prekybos 1963-1965 laikotarpiui. Sovietai parduos antracitą, naftą, naftos gaminius, manganeziją ir kt. Prancūzijai parduos chemijos, celiuliozos, elektrotechnikos įrankius ir įtaisus. Abejojama betgi, kad tai sąjunga tarp Maskvos ir Paryžiaus, turinti politinės reikšmės, nes derybos ėjo nuo pavasario. Tokias sutartis turi ir Amerika, kuri pernai pardavė komunistiniam kraštui už 133.4 mil., pirko už 84.6 mil.

Antras dalykas, kuris garsiai svarstomas, tai

KANADOS IR AMERIKOS AŠTRUS KONFLIKTAS

Įtampa kilo dėl atominių ginklų, kuriais Amerika norėjo apginkluoti Kanadą, duodama jai 56 Bomarc raketas ir 64 Woodoo bombonešius. Tokis apginklavimas turėjo saugoti šiaurės Ameriką nuo oro invazijos iš šiaurės. Tačiau Kanada atsisakė tas raketas ir bombonešius priimti, nes jų atominiai smaigaliai buvo Amerikos kontrolėje.

Valstybės departamentas jį atsiliepė pikta nota. Kanados vyriausybei ir ją paskelbė spaudoje. Sausio 31 min. pirm. Diefenbakeris parlamente taip pat piktai atkirto departamentui: tai esąs kišimasis į Kanados vidaus reikalus, kaip jį turi apsiginkluoti; Kanada nėra ir nebus Kennedy New Frontier dalis. Jo griežtus žodžius sukėlė ne tik tai, kad kontrolė lieka Amerikos rankose, bet ir tai, kad nota pasiekė Kanados vyriausybę, o po pusvalandžio departamentas ją paskelbė viešai.

Parlamento dabatuose liberalų lyderis Pearson stėjo už Amerikos poziciją ir buvo išvaidintas J. Valstybių interesų agentu. Kaip santykių tarp tų dviejų artimiausių kaimynų atslugs — neišku. Tačiau daroma išvada, kad artimiausius rinkimus Diefenbakeris norės laimėti antiamerikiniais žūkais. Kanadoje taip pat uoliai kalbama, kad Amerika remis jėgas Diefenbakeriui nuversti.

Trečias staigus ir mažiausiai lauktas įvykis —

AMERIKOS, ANGLIJOS, SOVIETŲ DERYBOS NUTRUKO

Sausio 31 Sovietai staiga pasiūlė pasitarimus dėl atominės kontrolės pertraukti ir tęsti jau 18 valstybių nusiginklavimo konferencijoje vasario 12.

Washingtonas buvo reiškęs daug optimizmo, kad bus susi-

tarta. Ypačiai dėjo vilčių į naują taktiką — daryti vienpusines nuolaidas. Sausio 26 prezidentas Kennedy buvo įsakęs sustabdyti požeminius atominis bandymus. Tai buvo vienpusinė nuolaida palankiai derybų atmosferai. Ta priemonė Maskvos nepaveikė. Dabar vasario 1 prezidentas vėl įsakė atnaujinti pogrindinius atominis bandymus.

KANADOS MIN. PIRM. DIEFENBAKERIS — de Gaulle kelio?

SUSIRŪPINIMAS DEL SOVIETŲ DALINIŲ KUBOJE

Vyriausybė ramina, Kongreso nariai aliarmuoja

Vyriausybė turi išgyventi dar vieną konfliktą — su Kongreso nariais dėl Kubos. Kongreso nariai padėtį aliarmuoja. Sen. Keatingas, kuris aliarmavo padėtį dėl Kubos, dabar vėl pakėlė balsą. Senate jis kalbėjo, kad rusai daro iš Kubos tvirtovę, kuri nebus paaimama konvenciniais ginklais. Tik vieną dieną po prezidento kalbos, kurioje prezidentas ramina aiškino, jog tik vienas laivas atplaukė ir tai su neofenzyviniais ginklais, senatoriaus pareiškimu, Sovietai atgabeno antrą laivą. Apsaugos departamentas patvirtino, kad tikrai atplaukė jau du laivai — Kasimov ir Baltika. Senatorius aiškino, kad Sovietai laiko raketines platformas; departamentas aiškino, kad tai nepatvirtinta.

Atsiliepdamas j sen. Keatingo aliarmą, dem. John Stennis, pakomisės pirmininkas, pažadėjo pradėti vasario gale tardymą. Jis pats per televiziją pa-

reiškė, kad Amerika turi vykdyti griežtą politiką ir dėl Kuboje esančios rusų kariuomenės turi būti tokis reikalavimas kaip dėl raketų. Stennis sutiko su Keatingo tvirtinimu, kad Amerikos gyventojai visos padėties apie Kubą nežino.

Dar sensacingesnes žinias paskelbė sen. dem. Turmond. Jis tvirtino, kad sovietų kariuomenės Kuboje esą dvigubai daugiau, nei vyriausybės šaltiniai skelbia — ne 17,000, bet 30-40,000, kuriai vadovauja gen. C.O. Slazenko. Esą niekad realiai nebuvo patikrinta, ar sovietai raketas iš Kubos tikrai atsiėmė. Esą faktas, kad požemiuose esą balistinių raketų 100-200, kurios neša 1,100-1,200 mylių. Esą vadinama Frog raketų su atominiais smaigaliais, 150 Cruise raketų, kurios atgabentos tik per pastutines tris savaites. Raketų tarnybai vadovauja rusas gen. Pavel B. Dankevič.

Pentagonas išpūdį švelnina,

Mindszenty į Romą ar į vienuolyną?

Milano laikraštis Il Giorno paskelbė, kad kardinolas Mindszenty, kuris dabar turi azyklą Amerikos atstovybėje Buda-

pešte, galės būti paleistas. Jam busiū duota pasirinkti: išvykti į Romą arba užsidaryti Vengrijoje vienuolyne, atsisakius nuo vyskupų primo.

BALTIEJI RŪMAI:

— Prez. Kennedy ragino ūkininkus savanoriškai mažinti žemės ūkio gamybą, nes parama žemės ūkiui per metus valstybei atsieina 3 bilijonai.

— Prekybos sekr. pavaduotoju prezidentas paskyrė kongresmaną F.D. Roosevelt, Jr., buvusio prezidento sūnų. Gaudas, kad jis numatomas vietoj sekr. C.H. Hodges.

— Valstybės sekretoriui numatomas, kai tik vyriausybė bus pertvarkyta, R. Kennedy. Taip skelbia U.S. News...

Padėties vertinimas departamente

Prezidentas iškviėtė Amerikos atstovus iš Anglijos, Vokietijos, Maskvos. Tariai dėl de Gaulle rodomos opozicijos. Pirmieji neformalus išpūdžiai nelinksmi: esą jei de Gaulle eis savu keliu, ūkiniais sumetimais kiti juo paseks.

Kada Chruščiovas sutinka su rinkimais

Chruščiovas Berlyne spaudai pareiškė, kad jis pritaro Vokietijos vienybei balsavimo keliu, jei rytų Vokietijoje būtų 50 mil. vokiečių, o vakarų Vokietijoje 17 mil. "Mes mokame aritmetiką. Šiuo atveju aritmetika nėra mūsų naudai".

— Romoje min. pirm. Macmillano ir min. pirm. Fanfani pasitarimai, į kuriuos buvo pasiuntęs laišką ir prez. Kennedy, nieko konkretaus nedavė. Tačiau abudu priėjo išvadą, kad sudarinėti Italijos Anglijos sąjungą būtų neprotinga ir reikia remti Atlanto sąjungą.

Kongresm. F.E. Herbert d. La., vasario 4 skelbė, kad McNamarai suteikta per daug teisių, kada jis gali spręsti klausimus, kuriuos tegali išmanyti generolai.

— Kinijos kariuomenė pasitraukė iki sausio 20 iš rytinio šiaurinio ruožo, kurį buvo užėmę spalio lapkričio mėn.

— Pietų Vietname sudužo Amerikos bombonešis. Lakūnai žuvo. Zuvusių amerikiečių skaičius Pietų Vietname jau 57.

Pirkite komunistines prekes ir didinkite Amerikoje nedarbą

Los Angeles kova su komunistinėm prekėm pasireiškė panašiu būdu kaip New Yorke, tik gal dar aštriau.

L. R. Draugijos premija paskirta Jonui Griniui už dramą Gulbės Giesmė

Lietuvių Rašytojų Draugijos Chicagoje sudaryta jūry komisija vasario 2 Lietuvių Rašytojų Draugijos 1963 metų grožinės literatūros premiją visais balsais paskyrė Jonui Griniui už jo dramą Gulbės Giesmė. Jūry komisijoje buvo P. Gaučys, S. Laucius, V. Ramonas, S. Tamulaitis ir A. Valentinas.

Premijos įteikimo iškilmės įvyksta šį sekmadienį, vasario 10, Los Angeles mieste per Vasario 16 minėjimą.

Laureatas Jonas Grinius pastoviai gyvena Miunchene. Perreitis metais lankėsi Amerikoje. Jo Gulbės Giesmę išleido Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje.

LAUREATAS dr. Jonas Grinius

UŽ LYGŲ ELGESĮ SU ŽMONĖMIS —

Atgyja kova dėl mokyklos dviem šūkais: prieš paramą: konstitucija draudžia remti religines institucijas; už paramą: konstitucija skelbia žmonių lygybę, "nepaisant amžiaus, rasės, religijos, išsilavinimo" (Kennedy)

Kongresas yra gavęs prezidento kelis siūlymus ryšium su nauju biudžetu. Vienas — sumažinti mokesčius per ketveris metus 10 bilijonų ir reformuoti mokesčių sistemą. Antras — biudžetas su deficitu 11.9 bil. Trečias — parama švietimui apie 5 bil. per 4 metus. Pirmasis sutinkamas su pasitenkinimu, jeigu... bus sumažintos ir išlaidos, o biudžetas suvestas su kiek galint mažesniu deficitu. Tokios nuotaikos yra tarp tų Kongreso narių, į kurių rankas pirmiausia ateina projektai ir kurie jau perleidiu toliau Kongresui.

Katalikų tarpe dėmesys nukreiptas į trečią siūlymą. Prezidentas prašė Kongresą 1.5 bil. ketverių metų programai pradinėm mokyklom, ypatingai sryse, kuriose yra šaukiantis reikalas. Nors prezidentas pasakė giriančių žodžių apie viešojo ir privatinio švietimo reikšmę, tačiau pradžios mokyklų parama skiriama tik viešosioms NCWC atstovas Msgr. F.G. Hochwalt pareiškė dėl to nusivylimą, sakydamas: prezidento pareiškime buvo kiekvienam kas nors — kiekvienam, išskyrus vaikus tėvų, kurie jiem parinko privatinę mokyklą. Primindamas, kad Kennedy programa "ignoravo vieną iš septy-

— Senate sausio 31 atmetas 53:42 balsais liberalų siūlymas suvaržyti filibusterę nutarimu, kad kalbos būtų nutrauktos paprasta balsų dauguma, o ne dviem trečdaliais, kaip dabar yra.

— Adm. Harry D. Felt, Amerikos karinių jėgų viršininkas Pacifike, tvirtina, kad Pietų Vietname karas bus baigtas per trejus metus. Diem vyriausybė jau atgavo 50 procentų gyvenojų, turėjo tik 30. Per paskutinius mėnesius vyriausybės žuvusių karių skaičius yra 1 prieš 5 komunistus.

— Anglijos pirmininkas Macmillanas sausio 21 sutikęs, kad vakarų Berlynas būtų formaliai J. Tautų žinioje. Bet tuo reikalu jis nesąs kalbėjęs su Chruščiovu.

— Švedija atsisakė patenkinti Nato pageidavimą sustabdyti naftos vamzdžių eksportą į Sovietus. Italai ir vokiečiai sustabdė.

— Vokietijoje, Kielo mieste, mirė 6 metų mergaitė, išmiegojusi 14 mėnesių po apendicito operacijos. Ją maitindavo dirbtiniu būdu.

— Turkijoje, viršum sostinės vasario 1 susidūrė Amerikos ir Turkijos lėktuvai. Žuvo 8.

— Indija pasirašė prekybos sutartį su Rusija už 210 mil.

nių vaikų pradžios mokyklose", Hochwalt pareiškė NCWC nustatymą ir toliau: už lygų elgesį su visais vaikais.

Aukštesniojo švietimo programai numatoma trejiems metams bilijonas paskolos viešųjų ir privatinų statybai, taip pat bibliotekoms. Panaši paskola viešųjų ir privatinų mokyklų studentams. Programa numato nubraukti 50 proc., paskolos gražinimo tiem, kurie pasirinko mokytojo profesiją, ar jis būtų viešojo mokykloje ar privatinėje. Lig šiol tokia lengvata buvo taikoma tik viešųjų mokyklų mokytojams.

Parama numatyta ir viešųjų bei privatinų mokyklų mokytojams, kurie nori toliau trenuotis savo specialybėje. Tačiau mokytojų algom pakelti numatyta 1.5 biljono tik viešųjų mokyklų mokytojams.

Vyriausybės planas kai kur sutapo su atskirų Kongreso narių planais. Sausio 29 sen. Keatingas, N. Yorko resp., pasiūlė papildyti vadinamą National Defence Education Act, kad jis lygiom remtų viešųjų ir privatinų mokyklų mokytojus, kurie papildė savo išsilavinimą vasaros kalbų kursuose. Ligi šiol stipendijas gauna tik viešųjų mokyklų mokytojai. Stipendijos dydis 75 dol. savaitė ir dar 15 dol. už kiekvieną išlaikomą šeimos narį. Nuo 1959 ta parama naudojosi 21,000 mokytojų. Kiek reikšmės ta parama praktiškai turi, rodo dalyvių skaičiai: tarp mokytojų, kurie buvo tuose kursuose, yra tik 5 proc. iš privatinų mokyklų, paramos negaunančių. Kursuose dalyvaavo mokytojai iš 9,225 viešųjų mokyklų ir tik iš 240 privatinų, kurių mokytojai turėjo patys užsimokėti. Tai neteisinga — skelbė senatorius — neremti išsilavinimo tų, kurie moko 5.5 mil. Amerikos vaikų.

Sen. Keatingo siūlymą parėmė sen. Prouty, švietimo pakomisės narys. Pastarasis dar pasiūlė dovanoti 50 proc. skolos studentams, kurie rengiasi būti mokytojais, ar jie būtų viešosiose ar privatinėse mokyklose.

Tokis projektas, kaip yra pasiūlytas prezidento, susilauks dar stiprios kritikos. Tačiau gera jau tai, kad klausimas atsisojta ant teisingesnio pagrindo — remti ne ideologines institucijas (religines, antireligines, areligines), bet remti žmones, mokinius, studentus, mokytojus. Tai konstitucijos reikalaujama lygybė.

Kaltė yra, bet nėra kaltininkų

Kubos nepavykusios invazijos kaltininkų imta ieškoti po 21 mėnesio. Labiausiai sukasi apie klausimą, kas paveikė prezidentą sustabdyti Kubos oro bazių bombardavimą, nuo kurio priklausė visas invazijos pasisėkimas ar katastrofa.

Kubos invazija buvo 1961 balandžio 17. Atsakomybė už invazijos nepasisekimą su visu aštrumu keliama dabar. Proga davė Robert Kennedy pareiškimai, paskelbti U.S. News and World Report žurnale. Atsiliepė prezidentas Kennedy, klausiamas korespondentų, atsiliepė ir buvęs prezidentas Eisenhoweris. Atsiliepė kai kurie Kongreso nariai, reikalaujami naujo tyrimo. Savo ruožtu ir minėtas žurnalas apklausė liudininkus ir paskelbė jų parodymų duomenis bei išvadas. Tos išvados rodo, kaip iš tikrųjų organizuojami toki žygiai ir kodėl jie susilaukia nesėkmės.

Ar buvo anksčiau nepasisekimo priežastys iširtos? Po invazijos nepasisekimo buvo sudarytas komitetas, vadovaujamas Robert Kennedy. Kiti to komiteto nariai buvo prezidento patarėjas, dabar jungtinio štabo viešininkas, Allan Dulles, tada CIA direktorius, dabar atsargoje, admirolas Arleigh Burke, tada jūros operacijų šefas, dabar atsargoje.

To komiteto tyrimo duomenys niekad nebuvo viešai paskelbti. Kai dabar R. Kennedy prabilo, kiti komiteto nariai vistiek atsisakė tylą sulaužyti. Tačiau pasijuto laisvi nuo tylos tie, kuriems krito R. Kennedy kaltinimai. O atsakomybės daugiausia jis priskyrė karinėm įstaigom ir ypač CIA. Tų įstaigų žmonės ir pateikė informaciją iš savo pusės, nors žurnalas jų vardų nemini.

Kur nesėkmės pagrindinė priežastis?

Iš surinktų liudijimų žurnalas padarė išvadą:

— Nesėkmės pagrindinė priežastis buvo ta, kad nebuvo suardyta Castro aviacija ar bent nebuvo ore, kas jai pasipriešina.

— Turint oro priedangą, invazija būtų pavykusi, ir Castro komunizmas būtų dingęs. Tada ir Chruščiovas nebūtų atgabendęs raketų į Kubą ir nebūtų buvę atominio karo grėsmės spalio mėnesį.

Kodėl nebuvo sunaikinta Castro aviacija?

Invazija prasidėjo balandžio 17 dienos rytą, pirmadienį. Prieš tai balandžio 15, šeštadienį, invazijos rengėjai lėktuvais sėkmingai atakavo Castro aerodromus ir didžiąją lėktuvų dalį sunaikino. Antra ata-

ka buvo numatyta balandžio 17, pirmadienio rytą, prieš pat invaziją. Antra ataka turėjo sunaikinti likusius Castro lėktuvus, kad jie nesukliudytų invazijai keltis į krantą. Toks buvo planas. Bet plane numatyta antra ataka nebuvo įvykdyta.

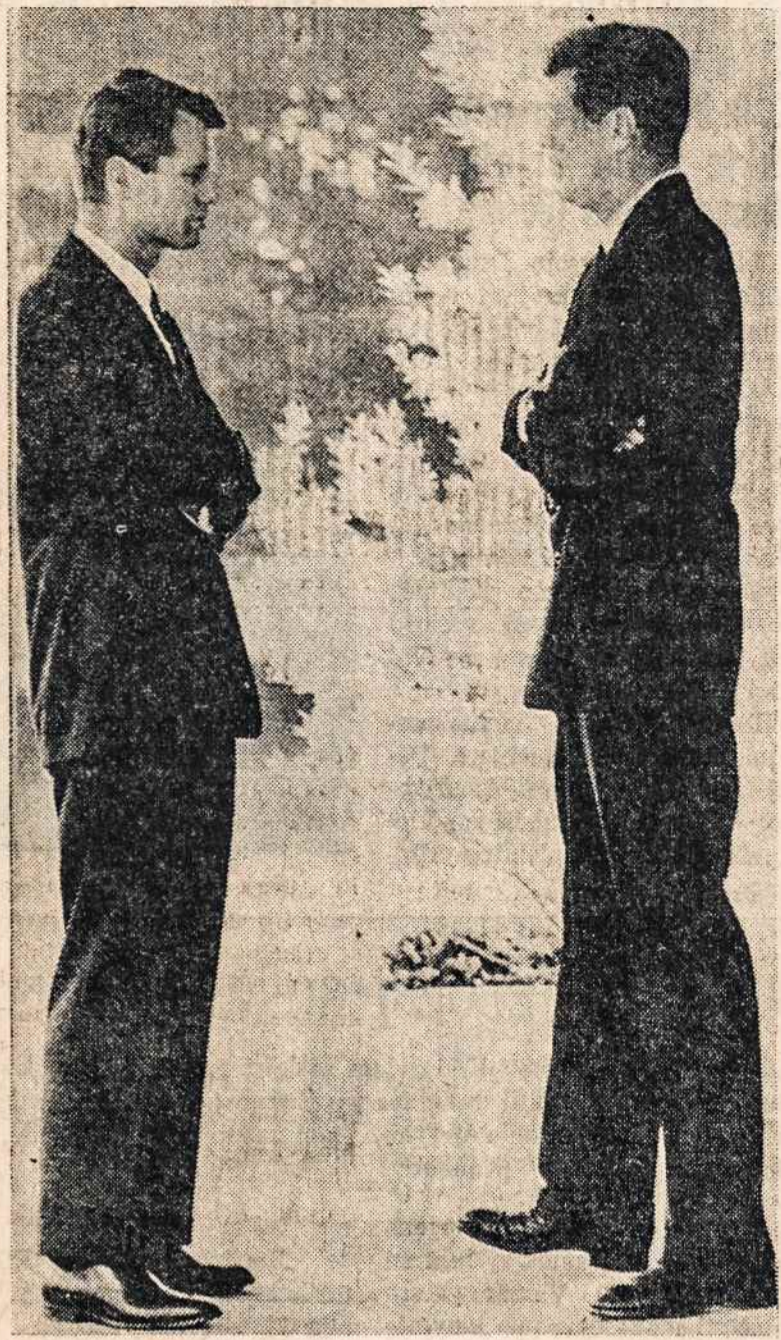
Kas sukliudė antrą ataką?

Antra ataka buvo sulaukyta prezidento Kennedy tiesioginiu sprendimu, nepasitarus su kariniais pareigūnais. Tie pareigūnai, tvirtina žurnalas, net nežinojo apie prezidento sprendimą, iki Castro lėktuvai palaužė invaziją.

Kodėl prezidentas sustabdė antrą ataką?

Robert Kennedy buvo minėjęs: buvo susijaudinimo Jungtinėse Tautose, ir išėjo aikštėn Jungtinių Valstybių dalyvavimas invazijoje. Tai buvo prieštaringa planui, kuris Amerikos dalyvavimą buvo nuslėpęs. Bet ataka buvo leista ir įvykdyta tą pat dieną vėliau. Žurnalas iš visos šiuo klausimu informacijos padarė išvadą, kad prezidentas buvo spaudžiamas kažkieno iš Jungtinių Tautų, iš New Yorko. Prezidentas tam pasidavė, nepasitaręs su kariniais pareigūnais, kurie buvo numatę, kad ši ataka yra būtina kaip tik numatytu laiku.

(nukelta į 3 psl.)

DU BROLIAI. Valstybės gynėjas Robert ir prezidentas John F. Kennedy.

JUSTINAS PALECKIS SKARDENASI RUSU PAVIRTĘS

Smegenų plovimo akcijoje paskutiniu metu pastebima, kad su ypatingu pabrėžimu rašoma apie bolševikų pastangas 1918-1919 metais sukurti bolševikinę respubliką iš Lietuvos. Jeigu tada nepasisekė, tai nerašo, kad tam pasipriešino Lietuvos žmonės. Ne, pasipriešino "tarp-tautinis imperializmas". Šios propagandos ėmėsi ir J. Paleckis rašydamas kaip tikras rusas: "Tarptautinis imperializmas, pasinaudodamas Sovietų krašto sunkia karine padėtimi, padedamas ginkluotos intervencijos, prievarta atplėšė Lietuvą, Latviją, Estiją nuo revoliucinės Rusijos. Svetimų karių jėgų pagalba Baltijos kraštų buržuazija užkorė lietuvių, latvių, estų liaudžiai savo diktatūrą, trukusią per 20 metų". Toliau aiškina, kad "lietuvių liaudis daug prarado, atitrauk-

ta nuo sovietinių tautų šeimos per dvidešimt metų". (Kaip didelę tautos nelaimę J. Paleckis mini faktą, kad nepriklausomybės laikais iš Lietuvos emigravo į Braziliją ir kitur 80,000 lietuvių. Tai minėdamas, jis nutyli, kiek dešimčių tūkstančių tos pačios Lietuvos gyventojų ne savo noru, o prievarta buvo išgabenta paties Paleckio parašu į Si-

birą. Nutyli taip pat, kad 1940 bolševikai, Lietuvą užgrobę, kitaip vertino Lietuvos nebuvimą "Sovietinių tautų šeimoje": jeigu Lietuva būtų buvusi "sovietinių tautų šeimoje", tai bolševikai ir raudonarmiečiai būtų daug neteikę — nebūtų galėję vadinti Lietuvos "mažąja Amerika", iš kurios jie visokias gėrybes gabenosi į Maskvą).

LIETUVOJE

Chemijos kombinatas Kėdainiuose

Sausio 18 buvo atšvestas faktas, kad chemijos kombinatas Kėdainiuose pagamino pirmus kiekius sieros rūgšties. Fabrikas buvo statomas 4 metus.

Zvejyba žiemą

Kuršių įlanka užšalo pusės metro storumo ledu. Juodkrantės ir Nidos žvejai tinklus meta, iškirktė eketes.

Politinis švietimas

Prieš 15 metų įsteigta "Draugija politinėm ir mokslo žinioms plėsti". Jos uždavinys perdirbti žmonių galvojimą pagal bolševikų norus. Toje draugijoje esą jau 19,000 narių, kurie pereiniais metais skaitė 100,000

paskaitų. O Vilniaus planetariumas vartojamas ateistinei progandai. Jis tam reikalui pernai skyręs 400 paskaitų.

Ir J. Marcinkevičius laureatas Sovietų žurnalas "Družba narodov" pereinū metų pirmą premiją skyrė Justinui Marcinkevičiui už jo apysaką "Pušis, kuri juokėsi". Ta apysaka buvo spausdinta minimame žurnale.

V. Jurkūno paroda Maskvoje

Dail. Vytauto Jurkūno parodoje Maskvoje išstatyta 200 ju paveikslų. "Moskovskaja Pravda" pasisakė, ką labiausiai Jurkūno kūryboje vertina: "Jurkūno graviūros pasakoja ir apie didelius socialinius pasikeitimus, įvykusius respublikoje". Mini taip pat, kad dideliame cikle "vokiškų okupantų žvėriškumas" autorius "būdingom dekoratyvinėm priemonėm sukuria paveikslus, pilnus dramatiškumo".

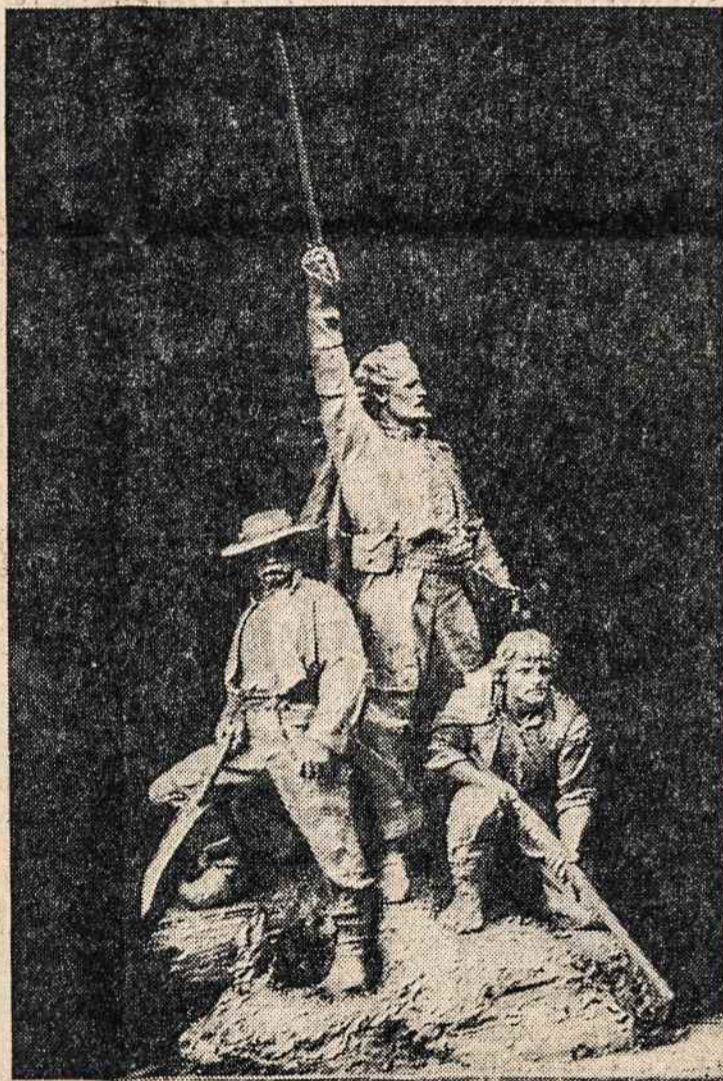
Tai ir yra sąlygos, kuriom dailininkas bus pripažintas. Sovietuose — koliok nepriklausomą Lietuvą, koliok vokiečius, jei jau nepagarbini rusų bolševikų.

Kolumbijos banditai

Kolumbijoje tebesiautėja banditai, kurie žudo ištisus kaimus. Per paskutinį 14 metų nužudė 200,000 žmonių, vyrų, moterų, vaikų. Prieš savaitę policija nušovė banditą Sparks, kuris buvo nužudęs 592. Prie jo rastas šautuvas, revolveris ir Kubos komunisto Che Guevara nuotrauka.

Indijos karo nuostoliai

Indijos Kinijos trumpai trukusiam pernai kare indų žuvo 322, sužeistų 676, dingusių 2,140, paimtų į nelaisvę 3,350. Bendras skaičius 6,488. Belaisvių kinei 706 gražino.

1863 METŲ sukilimas Lietuvoje. Skulptorius K. Bagdonas.

KUR PASISUKS ANGLIJA

Anglija 1962 eksportavo į Europą 39 proc. viso savo eksporto. Kiti 38.5 proc. ejo į sterlingų kraštus, o 15.5 į Šiaurės Ameriką. Įeidama į europinę rinką, Anglija būtų nukreipusi ten dar daugiau savo eksporto. Dabar spaudoje keliama balsa, kad Anglija turėtų sudaryti artimus ūkinius ryšius su Amerika ir Skandinavija.

Koks pasirinkimas Vokietijai

Vokietija jei reikės pasirinkti Prancūziją ar Angliją, pasirinkt Prancūziją. Jei reikės pasirinkti Prancūziją ar Ameriką, pasirinkt Ameriką. Tokis jos nusistatymas lemia ir laikyseną dėl Anglijos įstojimo į ūkinę Europos bendruomenę.

— Kom. Kinija paskelbė knygą, kurioje jau vardu mini Chruščiova, kaip komunizmo skaldytoją ir išdaviką.

— Kinijos atominė bomba gali būti sprogdoma šių metų pabaigoje. Taip vertinama valstybės departamente.

— Prez. Kennedy kovo mėn. Costa Ricioje susitiks su šešių vidurio Amerikos valstybių prezidentais. Tam jau dabar rengiami projektai dėl ūkinės pagalbos ir kovos su komunizmu.

— Kom. Kinija reikalavo, kad Anglija perduotų jiem Kowloou miestą, netoli Hong Kongo. Anglai reikalavimą atmetė, bet sutiko derėtis dėl jo administravimo.

Formozos misijų vedėjas

T.J. Heydrich, CICM, rašo Darbininkui prašydamas paskelbti tokį pranešimą. Formozos misijom stotami pastatai, kuriem lėšų norima surinkti už pašto ženklų kolekcijas. Už dolerio auką prisiučiams 3 rinkiniai (sets), už 2 dol. — 6, už 5 — 14, už 10-28, už 15-37, už 20-45. Kas norėtų paremti misijas ir kas domisi pašto ženklais gali rašyti adresu: Fr. J. Heydrich, CICM, Immaculate Heart Missions, Missionhurst, Box BB, Arlington 7, Va.

DABAR JŪS GALITE APLANKYTI savo artimuosius Lietuvoje.

Mūsų įstaiga taip pat sutvarko pramogines ir biznio keliones į visus Sovietų Sąjungos valdomus kraštus. Mes parūpiname visas, sutvarkome rezervacijas ir kt. Smulkesnias informacijas rašykite/skambinkite daugiausia patyrusiam kelionių biurui į R. Europą

COSMOS TRAVEL BUREAU, Inc.

45 W. 45 Street, New York 36, N. Y. • Tel. Circle 5-7711

Cosmos Parcels Express Corporation

Paskubina jūsų siuntinį jūsų draugams ir giminėms į bet kuria SSSR gau. Licensed by Vneshepositorg

SIUNTINIAI APDRAUSTI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS — GAVĖJAS NIEKO NEMOKA

Visuose mūsų skyriuose jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų moteriškoms ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutapysite nei perkant kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų tinkamų siuntiniam pigiau nei bet kur kitur. Dėl papildomų informacijų ir nemokamų kankaraščių rašykite ar aplankykite jums artimiausią skyrių:

- NEW YORK, 3, N. Y. — 39 - 2nd Avenue AL 4-5456
• NEW YORK 11, N. Y. — 135 W. 14th Street CH 3-2903
• BROOKLYN 11, N. Y. — 370 Union Avenue EV 4-4952
• BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Avenue CH 5-8808
• ATLANTA, Mass. — 61 Mt. Pleasant Street CH 9-0249
• BOSTON 18, Mass. — 271 Shawmut Avenue LI 2-1761
• SOUTH BOSTON, Mass. — 309 West Broadway FL 6-2874
• BUFFALO 6, N. Y. — 332 Fillmore Avenue CH 9-0249
• CHICAGO 26, Ill. — 2222 W. Chicago Avenue BH 8-0966
• CHICAGO 6, Ill. — 3412 So. Halstead Street WA 5-2131
• CLEVELAND 13, Ohio — 304 Literary Road TU 1-1088
• DETROIT, Mich. — 1400 Michigan Avenue VI 1-5355
• GRAND RAPIDS, Mich. — 605 Bridge St., N.W. GL 8-2256
• HAMTRICK, Mich. — 11333 Jos. Lampau TU 1-1015
• HARTFORD, Conn. — 132 Franklin Ave.; CH 6-4724 / 233 8030
• IRVINGTON 11, N. J. — 162 Springfield Ave. ES 2-4000
• YOUNGSTOWN 3, Ohio — 21 Fifth Avenue RI 3-0440
• YONKERS, N. Y. — 235 Nepperhan Ave. GR 6-2081
• LOS ANGELES 22, Calif. — 360 So. Atlantic Blvd. .. AN 1-2994
• LAKEWOOD, N. J. — 126 - 4th Street FO 3-8969
• NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Avenue BI 3-1797
• NEW HAVEN, Conn. — 509 Congress Ave. LU 2-1446
• PATERSON 1, N. J. — 99 Main Street MU 4-4619
• PASSAIC, N. J. — 176 Market Street GR 2-6387
• PHILADELPHIA 23, Pa. — 525 W. Girard Ave. PO 5-5892
• PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson Street HU 1-2750
• SAN FRANCISCO, Calif. — 2076 Sutter Street FL 6-1571
• WATERBURY, Conn. — 6 John Street PI 6-6766
• WORCESTER, Mass. — 174 Millbury Street SW 8-2868
• VINELAND, N. J. — W. Landis Ave., Greek Orthodox Church Bldg.

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAZMENŲ PREKYBA

DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ

- vyrų ir moterų eilutem, apsiaustam, suknelėm ir kt.
■ Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės.
■ Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį.
■ Mes papildinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientam. Prašome užėiti ir pasižiūrėti!

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMESiems IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostiumams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užėikite ir įstikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

SIŪSKITE Į LIETUVĄ IR SSSR

ŽIEMOS SEZONO DOVANAS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui, suknelei! Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu TUOJAU!

Siuntiniai pristatomi ne anksčiau, kaip po 1½ — 2 mėnesių

Išpardavimas nepaprastai žemom URMO KAINOM atraižų vilnonės medžiagos - importuotos ir vietinės — 3 - jose krautuvėse

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525

Cor. DELANCY, N.Y.C.

KRAUTUVĖS ATVIROS KASDIEN IR SEKMADIENIAIS, IŠSKYRUS ŠEŠTADIENIUS, NUO 9 RYTO IKI 6:30 VAK.

S. Beckenstein krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai. Važiuoti BMT išipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų, arba IND traukiniu D-6 Avenue Ild Delancy Street.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

Siuntiniai į LIETUVĄ ir kitus kraštus

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London E. 2, England — Tel. SH 0-8734

- Tikra lietuviška bendrovė, vienintelė, patarnaujanti tautiečiams jau virš 20 metų.
• Pasiunčiame: Medžiagas, avalynę, gatavus rūbus, siuvasmas mašinas, maistą, ir visa kita, kas yra leidžiama.
• Mes GARANTUOJAME KIEKVIENO SIUNTINIO PRISTATYMĄ LAIKE 3 SAVAIČIŲ.
• Mūsų padarytos sąskaitos, siunčiant siuntinius per mus, suteiks Jums teisę, gauti mokesčio nuo Jūsų uždarbio sumažinimą (Income Tax).
• Pakvitavimą su siuntinio gavėjo parašu, pristatome kiekvienam siuntėjui.

Pasinaudokite mūsų geriausiu ir asmeniškų patarnavimų!

Metinė auka Lietuvos laisvinimui

Giliai atjausdamas skaudžią Lietuvos padėtį, griežtai stovėdamas už jos išlaisvinimą ir, atnaujindamas savo ryžtą aktyviai dalyvauti išlaisvinimo pastangose, deduos prie to ir savo auka. Neturėdamas galimybės dalyvauti Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjime, savo auką \$..... siunčiu tiesiai į Amerikos Lietuvių Tarybos centrą —

Lithuanian American Council, Inc.

6818 So. Western Ave.

Chicago 36, Illinois

Vardas, pavardė

Adresas

DARBININKAS

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų, 1951 sujungė AMERIKA, LDS
ORGANĄ DARBININKA ir LIETUVIŲ ŽINIUS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office

SUBSCRIPTION RATES		PRENUMERATOS KAINA	
Domestic yearly	\$6.00	Amerikoje metams	\$6.00
Brooklyn, N. Y.	\$6.50	Brooklyn, N. Y.	\$6.50
Half year	\$3.50	Pusel metų	\$3.50
Foreign	\$6.50	Užsienyje	\$6.50

Laiškai tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA. Vyr. red. S. SUZIEDELIS
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taiso savo nuostatais. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.
REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.
Tel.: GLenmore 5-7281

Pražygiudavo savanorių būriai

Nepriklausomybės laikus prisimenant

DR. P. MACIULIS

Veikia jau bus visas pusamžis nuo anos dienos, kuri Lietuvai atnešė laisvės bei šviesnio gyvenimo viltį.

Kaip žinia, ir 1918 metų ankstyvo pavasario metu, kaip ir šiandien, mūsų tėvynės širdyje, Vilniuje, tebebuvo svetimo krašto okupantai, tačiau tuomet, kaip ir dabar, mūsų žmonės tebenešioja laisvės aušros viltį: „nes ir kaip be gvent ir kentėt be vilties“ (Maironis).

Mūsų senesnioji karta dar gyvai tebemena anos dienas ir anuos vaizdus Kauno gatvėse 1919 metų pradžioje, kai viens po kito su ryžtinga daina pražygiudavo vis nauji savanorių būriai. Jie dažnai būdavo po kelis vyrus susimete į roges, traukiamas poros arkliai, bet ir pėsčių būrių nestigo. Iš jų apsiengimo, dažnai net nepakankamo žiemos metui (kai kurie buvo į klumpes išsipyre), niekas neabejojo, kad tai buvo lietuviško kaimo jaunimas. Buvo tėvų, kurie atvedavo pakinkytus savo arklus ir atiduodavo savanoriams, pridurdami: sūnaus neturiu, tai nors mano gyvulį pasiimkit šventam reikalui...

Graudu buvo išgirsti tokius tėvo žodžius, nuo kurių jau nuolių krūtinėse kraujas pasišventimo ugnimi užverdavo!

Taip dėjosi Kaune, kai į Vilnių prigužėjo bolševikų. Plikomis rankomis lietuviai negalėjo grumtis. Laikiniai pasitraukė. Vis naujų savanorių būriai kasdien rinkosi Kaunan, o iš čia skubėjo ten, iš kur priešas brovėsi į šventąją tėvų žemę.

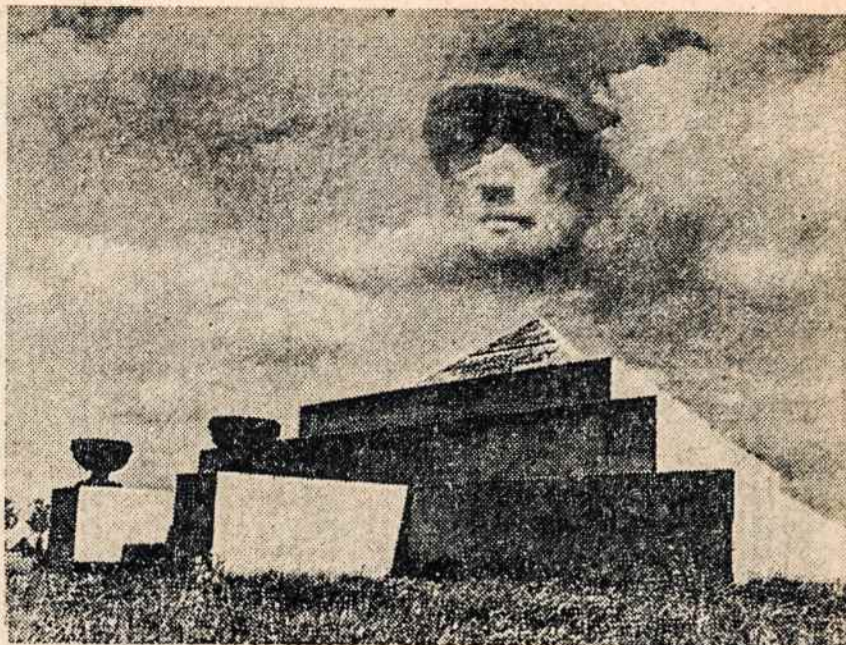
Vasario 13 Nemuno tiltas Alytuje pirmas nusidažė savanorio-karininko A. Juozapavičiaus krauju... Paskui atėjo laikas ties Kėdainiais, kur karys P. Lukšys savo jauną galvą be skundo atidavė už tėvynę. Savanoris P. Eimutis Kaune, prie Metropolitio viešbučio, eidamas garbės sargybą žuvo nuo vokiečių kulkos. Ir tokių šviesių vyrų kapa, kauburėliai, augdavo kasdien Lietuvos armuos: nuo Alytaus, Kauno, Kėdainių, Šėtos iki Radviliškio, Panevėžio, Biržų, net Dauguvos krantų. Tiem pirmiem karžygiams niekas dar nebuvo žadėjęs nei žemės sklypų, nei kitokių gėrybių. Jie ėjo Lietuvos ginti, kaip ankščiau buvo ėję šimtai ir tūkstančiai, nes ir jiems didžiausias turtas ir pasididžiavimas buvo Lietuva!

Anuo metu aidėjo dainos: Juodberiai, galvas aukštyn! Vilko maršą drožkit kojom... Likit, sesės, mes išjojam, Mes tejsi lig rytojaus, O rytoj — ugnin... Marš-marš pro Žvėryną...

Su daina ėjo į ugnį, kartais nė nepagalvodami, kad jų laukė priešų viltingos kulkos... Esame suskaitę ne vien padėtas galvas už tėvynę, bet ir žaizdas, savanoriam padarytas. Tai netenka stebėtis, kad įvyko stebuklas, kad Lietuva išsikovojo sau vietą kitų laisvų tautų gretose.

Metai po metų laikas greit slinko, senos žaizdos gijo, palikdamos tik randus, kad primintų: „Laisvės nevertas, kas negina jos!“

Antras pasaulinis karas lietuviams buvo šimteriopai žiauresnis už pirmąjį. Dar išvakarėse negirdėtu istorijoje susitarimu rusų ir vokiečių, Lietuva buvo nulemta praryti. Grobė ir plėšė pakaitomis abu kaimynai. Maža to. Rusai bolševikai tūkstančiais lietuvius siuntė mirčiai Sibiro sniegynuose, o kultūringasis pasaulis, lyg žado netekęs, tylėjo!

POVILO LUKŠIO paminklas Tautiečių laukuose Kėdainiuose.

Išdavimo simboliai

Simbolis arba prasmuo yra ženklas, išreiškias kurią nors idėją. Gali tai būti koks daiktas, piešinys, žodis, gyvulys ar žmogus. Pelėda, antai, yra laikoma žinijos simboliu, nes turi didelės susimąsciusias akis. Jos atrodo labai žiningos ir protinės. Judas yra išdavimo simbolis. Simboliškai kalbama apie Judo pabučiavimą, kaip veidmainišką veiksmą. Kalbama nuo anos dienos, kai Judui buvo pasakyta: pabučiavimu tu įduodi žmogaus sūnų.

Praėjusio karo metu Norvegijoje gyveno vyras, vardu Vidkinas Quislingas. Jis 1940 sudarė vokiečiam naciam palankia vyriausybę. Su priešu bendradarbiavo tuo metu, kai visa tauta kentėjo ir kovojo. Įduokusių norvegų buvo net išniekinti Quislingo giminės kapai. Buvo padėta šiukšlių dėžė su užrašu: tautos atmatom... Taisai hitlerinis Norvegijos ministras ir ministras 1945 pakartas. Tačiau jo vardas liko istorijai. Liko simboliu kolaborantų — okupanto talkininkų.

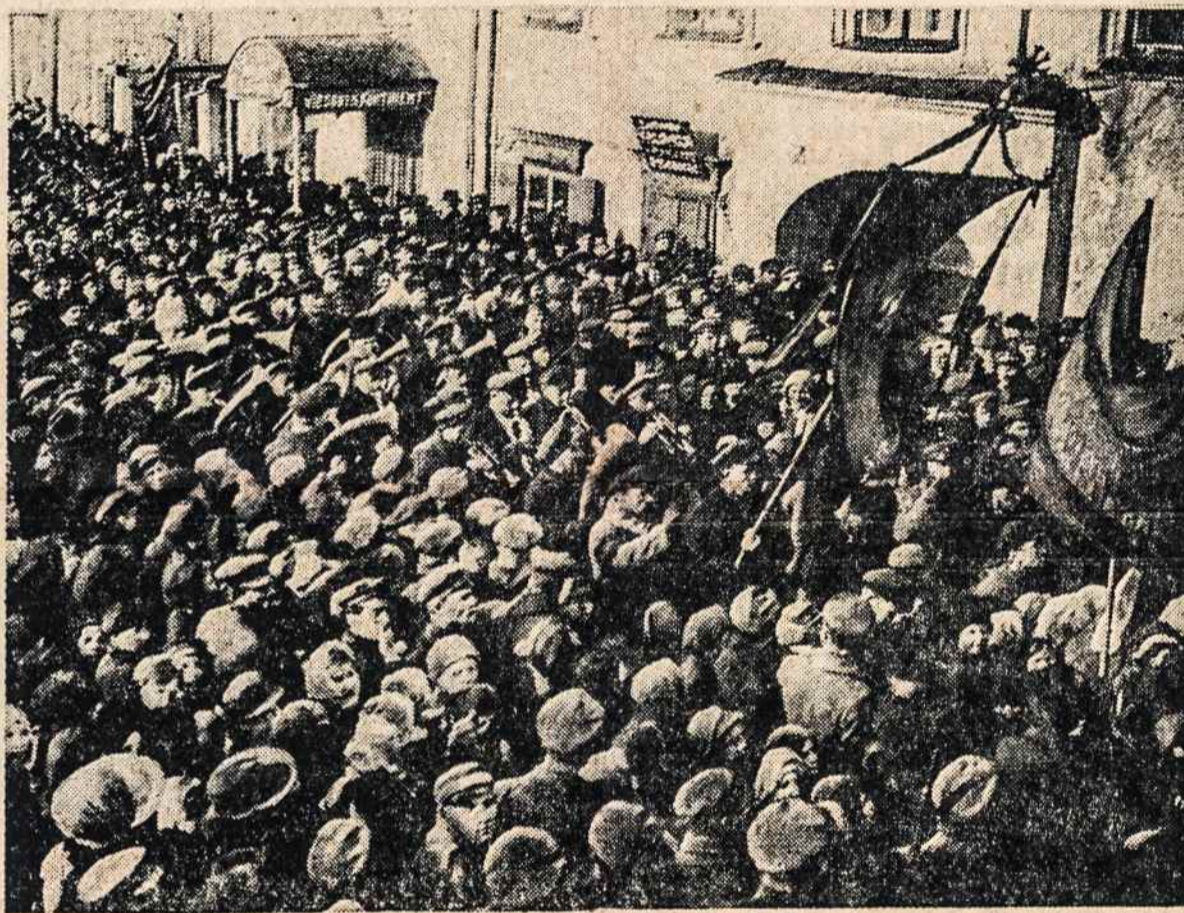
Lietuviai dabar vadina kvislingais pasišaunantčius talkinti bolševikam kultūrinio bendradarbiavimo. Jie skiriasi nuo pardsavėlių rusam pačiame krašte ir nuo bolševikų agentų laisvame pasaulyje. Kvislingai nėra nei pardsavėliai nei agentai, bet jie eina tokiu keliu, kuris yra pakrypęs prieš labui. Tai pirmasis išdavimo žingsnis. Dar vienas žengtelėjimas, ir gali pasidaryti savo tautos Judai. Judas pradėjo nuo to, kad ėmė bendrauti su savo Mokytojo priešais, pakluso jų kuzdžėm ir pasisiūlė su savo talka.

Kvislingai, okupanto talki-

ninkai, yra įsitikinę, kad savam kraštui ar tautai daro gerą. Savo paslaugoje priešam jie žiūri priemonę tautai padėti. Jie eina į savo tautą per priešus, kurie turi vedžus, bet tariasi savo tautą nuoširdžiai myli. Pavergta ir užčiaupta tauta negali jų paklausti: kodėl tuo mylavimu mane išduoti? Tiem, kurie gali paklausti ir atvirai su priešu kovoja, jie akižagiai atsako: išduoda tie, kurie nepalaiko su savo tauta ryšių. Jie nesako, kad tie ryšiai, nors ir kultūriniai, tegali būti tokie, kokius priešas leidžia. Ir leidžia tik tiek, kiek priekyje gali eiti kvislingai, kad vestų į pasipriešinimo ir kovojančios dvasios sunaikinimą.

Kova, kurią dabar lietuvių tauta veda savo žemėje ir už jos sienų, nepriklauso nuo to, ar pavergtam krašte atsiranda koks naujas pastatas, kultūrinė įstaiga, mokslo ir meno veiklas. Tai gali ne tikai neišreikšti tautos kūrybinės dvasios ir stiprybės, bet dar ją žlugdyti. Kultūrinės priemonės, ypač bolševikų, įjungiamos tvirtai į okupacinio režimo įteisintą. Kvislingai jį stiprina, primdami tokią padėtį, kokia yra. Pavergtame krašte jie silpnina pasipriešinimo dvasią, o laisvam pasaulyje drumsčia lietuvių bendruomenę: sukelia kivirčius, kad dėmesį nulenktų nuo pagrindinio tikslo — krašto išlaisvinimo.

Okupantai ir jų kvislingai, negalėdami ko kito nusigriebti prieš tuos, kurie gali ir kovoja be jokios atodairios, stangiasi juos pašiepti: girdi, jie neprotingi, savanaudžiai, nerealuūs. Bet istorijoje kovotojų vardas lieka garbingas, o kvislingų — susilieja su Judo pabučiavimu.

KAUNE 1919 M. išreiškiamas džiaugsmas, Anglijai pripažinus Lietuvą de facto.

kė nuo 1569, anksčiau už pirmąjį rusų universitetą Maskvoje (1755), daug vidurinių mokyklų, vienuolynų, cerkvėmis paversta visa eilė bažnyčių, panaikinti senieji Lietuvos įstatymai (Lietuvos statusas, veikęs nuo 1529). Po antrojo sukilimo represijos buvo dar žiauresnės. Jas vykdė Vilniaus gubernatorius Muravjovas (1863-1865) apskaitė, kad tik per vieną mėnesį nubaudė mirtimi 129 asmenis, išsiuntė į katorgą 972, į Sibirą — 1,427 (pirmieji masiniai tremimai Sibiran), į kitas Rusijos sritis — 1,529, prievarta kolonizavo Rusijoje 4,096, kitom bausmėm nubaudė 1,209, viso 9,361. Tai apėmė tik nežymią dalį aukų. Sunaikinti ištisi kaimai — žmonės ištremti, sodybos sudegintos (Ibėnai, Užpaliai, Miškaičiai). Konfiskuoti 1,794 dvarai, uždaryti visi vienuolynai ir jų žemės nusavintos, iš Žemaičių vyskupijos ištremti 66 kunigai, kitiem atimta judėjimo laisvė ir susizinojimas su Roma, likviduotos visos nevaldinės (daugiausia parapišės) mokyklos, užginta tikybos mokyti lietuviškai, uždrausta lotyniškas rašmenimis spauda (1864), kad įstiprintų rusišką alfabetą, dvasią ir provoslaviją; pagaliau, iš žemėlapiu ištrintas Lietuvos vardas, pakeitus į „Siaurės vakarų kraštą“ (Sievero-Zapadnyj Kraj).

Ir tai buvo daroma jau tais laikais, kai vakarų Europoje stiprėjo tautinis bei demokratinis judėjimas, o Jungtinėse Amerikos Valstybėse buvo išlaisvinti vergai (1861-1865). Rusija ir jos pavergti kraštai buvo dar užskleisti nuo Vakarų pasaulio carinės „geležinės sienos“, draudžiant į užsienius laisvai keliauti ir santykiuoti.

6. **Rezistencija.** Pavergtai lietuvių tautai tebebuvo įmanoma dvasios rezistencija. Ji vis labiau plito dėl spaudos uždraudimo ir katalikų Bažnyčios persekiojimo. Pirmiausia pasireiškė kietas pasipriešinimas provoslaviniui ir rusinimui. Liaudis tvirtai laikėsi katalikų tikėjimo ir kunigų, kurie liko beveik vienintelė vadovaujanti šviesuomenė. Vysk. Motiejus Valančius (1875) ėmėsi spausdinti slapta maldaknyges užsienyje (Mažojoje Lietuvoje, vokiečių valdomoje) ir gąbenti į Lietuvą. Keturiasdešimtį metų ėjo ta lietuviškų knygų kontrobanda, kurios nežino nė vienas kitas kraštas pasaulyje. Kaimo žmonės nei rusų rašto

nei kalbos ilgai nesimokė nei savo vaikų į rusišką mokyklą neleidė; veikė slaptos kaimo mokyklos. Tik tai vėliau, pristeigus rusam daugiau gimnazijų ir, kito kelio mokslui siekti nesant, pradėjo rasti inteligentų pasauliečių, bet tikai dalis jų tegalėjo išjungti ir rezistencinę kovą, kadangi ne visiem buvo leidžiama savo profesija verstis Lietuvoje.

7. Iškovotos laisvės

Rusų priespaudos palengvėjimas atėjo tik tai su caru Nikolajumi II (1894-1918). Rusų administracija pagaliau įsitinko, kad Lietuvoje ji negali palaužti nei katalikų tikėjimo nei sulaukyti draudžiamosios spaudos: slaptai buvo iš užsienio įgabenamos ne tik knygos, bet ir periodiniai laikraščiai. Didesnė laisvė katalikų Bažnyčiai buvo atgauta po kruvino gyvimo Kėstaičių (1886) ir ypač Kražių (1893) bažnyčių. Spauda lotyniškais rašmenimis atgauta 1904. Užvesta teisme byla atidengė, kad draudimas buvęs neteisėtas — tik administracinis. Po rusų-japonų karo kilusi revoliucija (1905) Lietuvoje atsiliepė judėjimu, siekusi lietuviškų mokyklų, savivaldybių ir krašto autonomijos, už kurią pasisakė didysis Vilniaus seimas (1905). Seimo metu labiau išryškėjo politinės lietuvių srovės (socialistų, liberalų, krikščionių), tačiau nedaug jos turėjo laisvės partinei veiklai, nes caro valdžia atsigriebė, teleidusi rinkti aprežtą parlamentą (Dumą). Ligi pirmojo Didžiojo karo (1914) lietuviai ir toliau tesigynė daugiau religiniais bei kultūriniais ginklais: katalikų tikėjimu, mokyklomis, draugijomis, spauda. Ūkininkai, kurie visą laiką išliko patys atspariausi, rusus lenkė geresniu žemės įdirbimu. Pramonės krašte buvo maža, miestai sukurde ir aplėisti arba paversti tvirtovėmis, kuriose nebuvo laisvės miestui augti. Nemaža lietuvių buvo priversti darbo ieškoti Rusijoje arba emigruoti į Jungtines Amerikos Valstybes, kur savo ruožtu jungėsi į organizacijas ir kovą už Lietuvos laisvę.

8. Nepriklausomybė ir Sovietų Rusija

Lietuvos laisvė buvo atkovota tik tai pirmojo pasaulinio karo pabaigoje (1917-1918), kada Rusijoje prasidėjo revoliucija, pašalinusi caro valdžią, o pati Lietuva buvo okupacija Vokietijos, bet jau karą aiškiai pralaimėdama. Nors prezidento W. Wilsono

„14 punktų“ (1918.I.8) paskelbtas tautinis apsisprendimas buvo populiarus visame pasauly; nors 1918.2. 16 Lietuvos nepriklausomybės paskelbimas reiškė lietuvių tautos apsisprendimo aktą, bet jo nenorėjo pripažinti nei kaizerinė Vokietija, nei carų pakeitusi komunistinė Rusija. Komunistinė Rusija siekė Lietuvą atgauti iš besitraukiančių vokiečių. Tam tikslui 1918. 12.16 dienos data Minske paskelbė Lietuvos-Gudijos socialistinę respubliką ir jos priekyje pastatė komunistą V. Micevičių Kapsuką. Tai vyriausybę įtvirtinti Lietuvoje pasiuotė raudonosios armijos mases. Lietuvių savanorių kariuomenei 1919-20 pasisekė nepriklausomybę nuo Rusijos apginti, ir Maskva, užmiršusi savo paskelbtą Kapsuko valdžią, pasirašė su Lietuva taikos sutartį (1920.7.12), atsižadėdama „visiems laikam“ bet kurių teisių į Lietuvos teritoriją.

Tada nebuvo suprasta, jog „visiem laikam“ reikė: iki Sovietų karinė jėga sustiprės ir iki bus patogios tarptautinės aplinkybės agresijai pakartoti. Tos aplinkybės atėjo su antrojo pasaulinio karo išvakarėm. Tada atsinaujino komunistinės Rusijos agresija naujom formom. Atsinaujino ir lietuvių tautos pasipriešinimas agresijai, paskiau okupacijai.

Pirmoje Sovietų okupacijoje:

NUO KOEGZISTENCIJOS IKI SUKILIMO
Sovietų Sąjunga, pasirašiusi 1920 taikos sutartį su Lietuva, agresijos planų prieš Lietuvą neatsisakė. Palaikė Lietuvoje komunistinį pagrindį, siunčioda į Lietuvą pogrindžio veikėjus, kurie buvo labiausiai skirti brutis ir darbininkus. Nuo 1930 sustiprino Lietuvoje dar kultūrinę infiltraciją tarp intelektualų-sovietinės parodos, sovietinės literatūros knygynas, Lietuvos intelektualų ekskursijos ir Sovietus, rašytojų, žurnalistų, teatro žmonių priėmimai Sovietų atsotybybėje Kaune, sovietinių tautų kultūrai pažinti draugijos suorganizavimas. Visa ta prosvietinė akcija buvo vadinama Lietuvos kultūrbolševizmu. Antrojo pasaulinio karo išvakarėse Sovietai pasirošė jau ir naujam žygiui — karinei Lietuvos okupacijai, kurios eiga atskleidžia sovietinius tautų okupacijos metodus, o taip pat lietuvių pasipriešinimo pastangas.

(Bus daugiau)

**VIENŲ VIENI
REZISTENCIJOS KOVOSE**

(2)
Lietuvos valstybė buvo Maskvos užgniauzta tuo metu, kai pasiskelbė nepriklausomas Jungtinės Amerikos Valstybės (1776) ir kai didžioji Prancūzų revoliucija kėlė demokratinius laisvės, lygybės ir brolybės šūksnius. Rytų Europoje ir Lietuvoje, priešingai, buvo sustiprintas rusiškasis absoliutinės monarchijos režimas (dieržavijė).
Rusijos carinis valdymas reiškėsi trim neigiamais broožais: užimtų kraštų provoslavimui, rusinimui ir žmonių laisvės atėmimu. Carienė Kotryna II (1729-1796), vykdžiusi visus tris Lietuvos-Lenkijos padalinimus, žiauria prievarta grąžino į ortodoksų bažnyčią mases unitų, pasunkino baudžiavą, atėmė ir savo generolam išdalino daug Lietuvos žemių (dvarų), įvedė rusišką gubernatorių administraciją ir įstaugose rusų kalbą. Laisviam kiek valdė jos sūnus caras Povilas I (1796-1801) ir Aleksandras I (1801-1825), tačiau po nelaimingo imperatoriaus Napoleono žygio į Rusiją (1812), kai Lietuva bandė atkurti nepriklausomą valstybę, Rusijos režimas sukietėjo. Buvo smogta laisvės siekianti Lietuvos diduomenei: jos žemės apdėtos penkeriopai didesniais mokesčiais negu Rusijoje ir, negalint išmokėti, nusavintos rusų kolonizacijai.
5. **Sukilimai.**
Slėgimo, persekiojimo ir okupacijos buvo bandyta nusikratyti dviem nenusisekusiais sukilimais (1831, 1863), kurie rusų priespaudą dar padidino. Po pirmojo sukilimo uždarytas Vilniaus universitetas, vienintelis Lietuvoje (kaip aukštoji mokykla jis vei-

MOTERŲ PASAULY

KAIP AŠ JAUČIUOS SULAUKUS 50 METŲ

Nors dideli nuotoliai mus skiria, bet tikslus pašto patarimas tuos nuotolius gerokai sumažina. Štai tavo laiškas mano pirmojo pusamžio sukakties proga per vieną dieną nugalėjo daugiau kaip tūkstantį mylių, o savo kaimynės gyvenančios už vieno bloko, jau visi metai nesutinku. Atseit, mylios nesunkiai nugalimos, kai tebesilaiko tvirta draugystė iš jaunų dienų. Ačiū už sveikinimą ir nuoširdžius linkėjimus. Tavo klausimas

kokia mano savijauta pradėjus antrąjį pusimtį,
 idomus ir noriu jį atsakyti. Ogi dieviška!
 Prisimenu, prieš daugelį metų Valė, man kuo nors pasiskundus, vis erzindavo guosdamas: "Miela, sakydavo, laikykis ir nenusimink. Tik pirmasis pusšimtis, pirmieji 50 metų yra sunkūs, o paskui viskas labai lengva..."

Matai, Mieloji, kada saulė teka ar leidžiasi, niekas neklausia, ar kas to nori ar ne. Tas pats ir su pusšimčiais. Čia, Brangioji, nepasipriešinsi, ne užprotestuosi, o jeigu ir išdrįstum tai padaryti, tai vis tiek nieko nepeši.

Tai kasgi lieka?
 Sutikti su metų skaičiumi ir sutikti ne šiaip sau, bet su džiaugsmu. Ir aš pirmąją penkiasdešimtą sutikau su džiaugsmu ne tik todėl, kad taip reikia, bet kad taip ir jaučiu. Pati tuo stebiuosi. Reikia tik pagalvoti, kaip įdomiai Dievo sutvarkyta, kad kiekvienas amžiaus tarpas turi savo grožį ir patrauklumą.

Penkiasdešimtą gimtadienio dieną svarsčiau man pačiai kilusį idomų klausimą:
ar norėčiau būti vėl jauna?
 Ilgai svarstyti nereikėjo. Žinoma, būtinam reikalui esant, gal ir sutikčiau numesti kokį 10 ar 15 metų, bet, apsaugok Viešpatie, ne daugiau. O šešiolikine tapti nesutikčiau nei už milijoną. Kaip aiškintų tokį "iškrypimą" šio meto psichologai ir jų knygos, nežinau, juk ir aš pati būdama šešiolikine buvau laimingiausia. Kodėl toks jausmas dabar? Gal pavargau gyventi ir kovoti? Kas žino ir ką čia dabar supaisysi...

Mintis, kad esu jau ne pie menė, o 'metinga' moteriškė, maloniai glosto. Be to, jaučiuosi turtinga, nes turiu nemažą pergyvenimų krovinį. Esu įsitikinusi, kad
pergyventi skausmai ir kančia buvo reikalingi, o gal ir būtini.

Tie tobulino mane ir praturtino mano dvasinį pasaulį. Tągi, Brangioji, aš ne bet kas, beveik milijonierė.
 Aišku, meluočiau, jeigu sakčiau, kad troškau greičiau pasenti, sulaukti kuo greičiau pusšimčio, bet sulaukusi visiškai nesijaučiu pritrenkta. Ne-

Artuma, vienodas jaunas amžius ir bendra našlystė užmezgė pažintį. Barbaros broliai tada pasakė karaliūčiui: "Arba vesk, arba atstok!". Kaip atstosi, jei Barbora buvo žavėjama graži ir traukė širdį. Situokė slaptai, kad senis karalius Zigmantas ir karalienė Bona neužstotų savo sūnui kelio: Barbora nebuvo iš karališkos giminės... Kaip ten toliau buvo, pasakoją dr. J. Griniaus drama "Gulbės giesmė", išleista šiais metais.

Barbora labai mėgo gulbes. Iš savo rūmų Vilniuje ji matė didelį sodą, priėmanti prie Nerios. Netoli kranto buvo ir nedidelė sala. Zigmantas Augustas saloje įveisė gulbes, kad Barbora būtų gražu žiūrėti. Visada gražu, kaip gulbės plauko

LAIŠKAS DRAUGEI

žinau, koks procentas moterų taip jaučiasi po pusšimčio metų, kaip aš. Matai, kaip man gera.

Sveikinimų ta proga gavau nedaug, vos šešis, bet ir tame mažame skaičiuje vienu buvo daugiau, negu tikėjau. Kai gyvenau šeimoje ir turtingai gyvenau, ir ne taip jau reikšmingomis progomis gaudavau jų šimtais. Ir dėl to nesijaučiu. Dar vienu per daug. Ką gi reikėtų krūva (kaip per Kalėdas) šaltų, bespalvių sveikinimų, kas iš tų metaline plunksna ir be širdies pasirašytų parašų po spausdintais tekstais? **Man pilnai būtų užtekę tavo vienos ir sūnaus sveikinimų,** o ledas, pramieštas formalumu, manęs šiuo atveju visiškai nešildė.

Kalbant apie mano buusias juodas dienas, kurias tu, Brangioji, labai gerai žinai, negaliu tylomis praėti pro faktą, kad

tavoji, kaip ištikimos draugės, pagalba mano didžiajam pasimetime buvo labai reikalinga. Gal tu to ir nejutai, bet tavo supratimas, paguoda, suraminimas, buvimas labai arti mano rūpesčių, man suteikė jėgų jas pakelti nepasimesti. Patikėk, nežinau,

ar būčiau viena atlaikiusi visus smūgius,

jei tu man nebūtum padėjusi. Kada buvau palikta kurčioje vienatvėje, kada buvau be gailėsčio plakama nusivylimu botago, kada skausmas alino mano širdį, o sielvartas pavertė mano dienas ištisa juoda naktimi, kada akys ašarų pritrūko, tu, mano ištikimiausiaji jaunystės dienų drauge, ateidavai su savo patarimais, paguoda, laiškais. Jei dar pridėčiau pastikėjimą Dievu, tai ir būtų mano išgelbėjimas. Štai kodėl aš taip gerai jaučiuos, sulaukusi pirmojo pusšimčio sukakties.

Tavo Alina

TRYŠ GULBES.

GULBIŲ SALA VILNIUJE

Vilniuje prieš 400 metų Nerios ir Vilnios santakoje stovėjo dveji rūmai: arčiau Nerios — bajoriški, arčiau pilies — karališki. Bajoriškuose rūmuose nuo 1542 metų Kalėdų gyveno Barbora Radvilaitė, jauna 20-22 metų našlė. Jos vyras, Trakų vaivada St. Gostautas, mirė 1542 metų advente. Barbora atsikėlė į Vilnių gyventi pas savo motiną. Po dviejų metų karališkuose rūmuose apsigyveno Zigmantas Augustas, Lietuvos sosto įpėdinis, su jauna austru žmona Elzbieta. Ji mirė 1545, ir Zigmantas taip pat liko jaunas našlys, 23 metų.

Artuma, vienodas jaunas amžius ir bendra našlystė užmezgė pažintį. Barbaros broliai tada pasakė karaliūčiui: "Arba vesk, arba atstok!". Kaip atstosi, jei Barbora buvo žavėjama graži ir traukė širdį. Situokė slaptai, kad senis karalius Zigmantas ir karalienė Bona neužstotų savo sūnui kelio: Barbora nebuvo iš karališkos giminės... Kaip ten toliau buvo, pasakoją dr. J. Griniaus drama "Gulbės giesmė", išleista šiais metais.

Barbora labai mėgo gulbes. Iš savo rūmų Vilniuje ji matė didelį sodą, priėmanti prie Nerios. Netoli kranto buvo ir nedidelė sala. Zigmantas Augustas saloje įveisė gulbes, kad Barbora būtų gražu žiūrėti. Visada gražu, kaip gulbės plauko

Barbora labai mėgo gulbes. Iš savo rūmų Vilniuje ji matė didelį sodą, priėmanti prie Nerios. Netoli kranto buvo ir nedidelė sala. Zigmantas Augustas saloje įveisė gulbes, kad Barbora būtų gražu žiūrėti. Visada gražu, kaip gulbės plauko

Tėvo pėdomis

Indijos ministeris pirmininkas Nehru turi tik vieną vaiką — dukrą Šrimati Indira. Tas vardas indiškai reiškia: "Maloni pažūrėti". Ar taip yra ir po 44 metų, — tiek ji dabar turi amžiaus, — galite įsitikinti, sutikę Jungtinėse Tautose, kai čia pasirodė atstovaujama Indijai mokslo ir kultūros komisijoje (Unesco), arba kurs nors drauge su tėvu, kurį palydi visose kelionėse. Kartu su tėvu yra jau apkeliauvusi daugelį kraštų. Nuo pat savo mažumės Šrimati Indira augo Mahatmos Gandhi, indų laisvės kovotojo, ir savo tėvo įtakoje.

MME YVONNE DE GAULLE

— Ivonne de Gaulle yra žmona ir palydovė vyro, kuris staiga pasidarė viso pasaulio dėmesio centre. Prancūzijos gen. Charles de Gaulle, 72 metų, stipriai suėmęs į savo rankas visą kraštą, užtrenkė dabar duris anglam (ir JAV) į Europos ūkinę bendruomenę. Vieni jį giria, kiti keikia, o Ivonne de Gaulle, jo žmona — nei taip, nei kitaip. Jos rūpestis suteikti savo vyrui poilsį ir nesikišti į jo politinius sprendimus. Pasizymi dielė prancūziška elegancija, santūrumu ir nuoširdumu.

INDIRA GANDHI

NEBUS SVIESIAPLAUKIŲ

Mirus jos vyrui, savo pavardę pakeitė į Gandhi tam žyminiam savo mokytojui pagerbti. Parlamente (Indijos kongrese) ji priklauso valdančiajai partijai. Kai vieną kartą nesurado tinkamo partijos vadovo, ji vienerius metus kongrese buvo partijos pirmininke. Žmonės kalba, kad tėvui atsisatydinus arba mirus, Šrimati Indira būtų pirmoji kandidatė į ministeris pirmininkus, nors ji pati sako: "Viešumos aš nemėgstu".

Kas žino? Gal toks pat pareiškimas, kaip vienos mergaitės, kuri besiperšančiam atsakė "Aš tavęs nemyliu" ir tą pačią dieną išsiuntė laišką: "Jei rimtai galvoji, žieduokimės"...

Kas ką sako

Vyrai reikia moters, kuri juo rūpintųsi ir padarytų tiek stiprų, kad galėtų pati jį atsiremti. (ABC-TV)

Vyrai, sakoma, nesupranta moterų. Gal ir gerai? Moterys vienos kitas supranta, bet labiausiai vienos kitų ir nemėgsta. (News Review).

Žmonai ir vyriui kur nors drauge išeinant, ji dažniausiai rūpinasi, kaip apsilvilti, o jis galvoja, kaip greičiau galės ištrukti namo (New Leader).

Vyras laikomas sumaniu, jei gali uždribti tiek, kiek jo žmona išleidžia. Žmona yra sumani, jeigu pajėgia visa išleisti (Sacha Guitry).

Vyrai dažnai geria iš rūpesčių, moterys — kai neturi kuo rūpintis. (Alkoholikas).

DANTUKAI dygsta.

DĖMESIO DANTIMSI!

Vasario 3-9 visoje Amerikoje skelbiama vaikų dantų sveikatos savaitė. Raginama ta proga gerai patikrinti vaikų dantukus, nors jie būtų "pienišniai" ir turėtų su amžiumi iškristi ir pasikeisti "amžiniais". Taip pat skatinama prižiūrėti vyresnių vaikų dantis. Reikia pratinti vaikus dantis pastoviai kasdien valyti ir protarpiais tikrinti pas dantistą. Dantų apgenda dažniausiai jaunuose metuose ir paskui jau sunku bėpataisyti; tenka rauti. Dantų savaitės proga dar nurodoma, kad motinos sveikata ir maitinimas atsiliepia dar negimusio kūdikio dantukam, ypač kad pristinga kalcijaus, kurio gausiai yra pieno produktuose. Ir vėliau pieno vartojimas dantims turi reikšmės.

— SAKEI, tu būsi man atrama, o dabar...

ZVILGŠNIS į rimtą klausimą... Marytė Sandanavičiūtė (Brooklyn, N. Y.) ateitininkų moksleivių kursuose Kalėdų metu New Yorke. Nuotr. V. Maželis.

KAI ŠIRDĮ SLEGIA RŪPESČIAI...

Rūpesčių negalim atsiginti, kaip nuo bakterijų, kurios tūno mummyse arba puola iš šalies. Ne visi suserga. Nuo rūpesčių, psichologai sako, greičiau suserga tie, kas juos "kranto" — užsidaro nuo kitų ir kankinasi. Atlaiko tik labai stiprūs charakteriai. Šiaip jau žmonės yra linkę "išsiurpti" — savo rūpesčius kam nors išsakyti, išsikalbėti. Čia ir klausimas: koku būdu tai daro vyrai ir koku moterys?

Namie ar už namų...

Vienas Šveicarijos psichologas tuo reikalu surinko duomenis. Jie parodė, kad didelė dauguma vyrų pirmiausia išsikalba su žmona ir namiškiais, antroje vietoje — su draugais. Moterys yra linkusios pirmoje vietoje kreiptis į drauges, antroje — į namiškius. Visada yra išimčių. Vienas vyras atsakė: "Į savo žmoną aš kreipiuosi tik mažais reikalais; ką ji išmano". Viena moteris atsakė: "Sunkumuose tesikreipiu į savo vyrą; jis aiškiau ir realiau galvoja".

Amžiaus kreivės

Vyrai apie 20 amžiaus metus yra linkę išsikalbėti su moterim (66 proc.). Sulaukus 30 metų, tas procentas nukrinta iki 40, apie 40 metus — 28 proc., apie 60 metus — 17 proc., per 70 metų — beveik nulis. Tokio amžiaus vyrai kreipiasi tik į vyrus. Vyriškoji amžiaus kreivė eina žemyn moterų nenaudai.

Moteriškoji amžiaus kreivė yra vingiuota. Jaunų merginų apie 75 proc. kreipiasi į vyrus, tarp 30 ir 40 metų — net 80 proc., tarp 40 ir 50 metų nukrinta iki 38 proc., po 50 metų pakyla iki 67 proc., po 60 metų vėl krinta ir paskui vėl kyla iki 75 proc. Moterys labiausiai vyrais nepasitiki savo amžiaus krizėje; ypač savais. Yra išimčių. Viena moteris pasakė: "Nesvarbu, vyras ar moteris, jei tik manęs išklauso".

Kas tie patarėjai?

Moterims pirmoje vietoje kunigas, antroje — daktaras, trečioje — teisėjas. Vyras: pirmoje — daktaras, antroje — savo darbo vietos vadovas, trečioje — kunigas, ketvirtoje — advokatas. Advokatas stovi gale, nes jį kreipiamasi, kai rūpestis jau vystosi į teismą. Tiek vyrai, tiek moterys yra linkę asmeniškais ir šeimyniškais rūpesčiais kreiptis daugiau į moteris, gi visuomeniniais, teisiniais ir darbo — į vyrus.

Ar padeda?

Žiūrint, koks rūpestis ir kam jis pasakomas. Didelė dauguma išsipasakoję jaučiasi lengviau, nors problema lieka neišspręsta. Bet yra pavojus per daug skųstis, pasakoti, atsiverti. Vienas pavojus: rūpestis pasklysta ir grįžta pasišaipymu. Antaras pavojus: kyla apkalbos ir gali susidaryti naujų nemalonių rūpesčių (z).

VIETNAMŲ mergaitės savanorės prisiekia kovoti su komunistais.

Kenčiančiai Bažnyčiai padėti

Brangūs broliai ir sesės lietuviai,

VYSK. V. BRIZGYS

Su dėmesiu sekant gamtą ir žmogaus gyvimo įvykius, nesunku juose atrasti Dievą, pamatyti svarbiuosius žmonių reikalus. Šį didelį atradimą ir daug ką svarbaus pamatyti bei suprasti sukliudo mus išblaškios visokios kasdieninės smulkmenos.

Per kasdieninius smulkus įvykius nevienas nors laikinai tarsi pamiršta, kas įvyko ir vyksta su mūsų tauta Lietuvoje. Tiesa, kad jos mes nesame užmiršę. Tačiau negalėdami laisvai atkankyti, net daramai pašelpiti ir laisvai susirinėti, nevienas ją myli tik jausmais, ne darbais. Mūsų jaunoji karta ir mažieji beveik nei vienas kuom nors tiesioginiai nepasiekia Lietuvos; jie turi tenintis tik vyresniųjų kalbomis.

Ypatinai ne visi žino ir ne visi domisi tuo, kas vyksta Lietuvoje su tautos religiniu gyvenimu. Nevienas net uolus tikintis neturi apie tai pilnos nuovokos. O kam neaišku, kad okupantui nukriščiūnus tautą, lengviau vyktų ir lietuvių jaunos kartos tvirkimas ir nutautinimas.

Ištikinamą savo tautai ir Lietuvai mes reiškiamo daugiū būdų: minėdami praeities įvykius, dalyvaudami jos laisvinimo darbe ar tą darbą bent remdami. Yra reikali ir mūsų pačių ir Lietuvos žmonių koku nors viešu ir pastoviu būdu reikšti mūsų visuotinį solidarumą Lietuvoje persekiojamam tikėjimui ir visos tautos pastangoms jį išlaikyti. Tiesa, kad pačių lietuvių tarpe yra tikėjimo persekiotojų, jie tačiau yra tiek negausūs, kaip ir Maskvai patsidavę lietuviai. Savo vienybę su Kristumi per Katalikų Bažnyčią Lietuvoje visuma žmonių brangina iki mirties. Iš mūsų ir iš viso pasaulio jie laukia paramos ir pastiprinimo.

Laisvuose kraštuose vyskupai suranda ir tikintiesiems pasiūlo būdus, kuriais jie išreiškia savo solidarumą visos ar savo krašto Bažnyčios reikalams. Ir jūs kiekvienas, kur kas esate, dalyvaujate ne tik Sv. Petro skatiko ar Misijų sekmdienio rinkliavoje, bet parmiate ir mokyklų bei kitus to krašto reikalus. Ir Lietuvoje renkami iš žmonių tie patys negausūs sunkiai uždirbami skatikai. Jais užmokama Maskvai nuoma už bažnyčias, kurias ji atėmė iš lietuvių. Laisvo pasaulio lietuviai prie tokios "duoklės" prisidėti nei negali, nei nenori.

Lietuvai tiesioginiai skirtas turime laisvame pasaulyje dvi institucijas: Sv. Kazimiero kolegiją Romoje ir Religinės Šalpos Komitetą. Turime laisvame pasaulyje kelias lietuviškas mokyklas, turime organizacijų, tačiau iš jų nei viena nėra taip surišta su Lietuva, kaip Sv. Kazimiero kolegija. Čia atvyksta jaunuoliai ruoš-

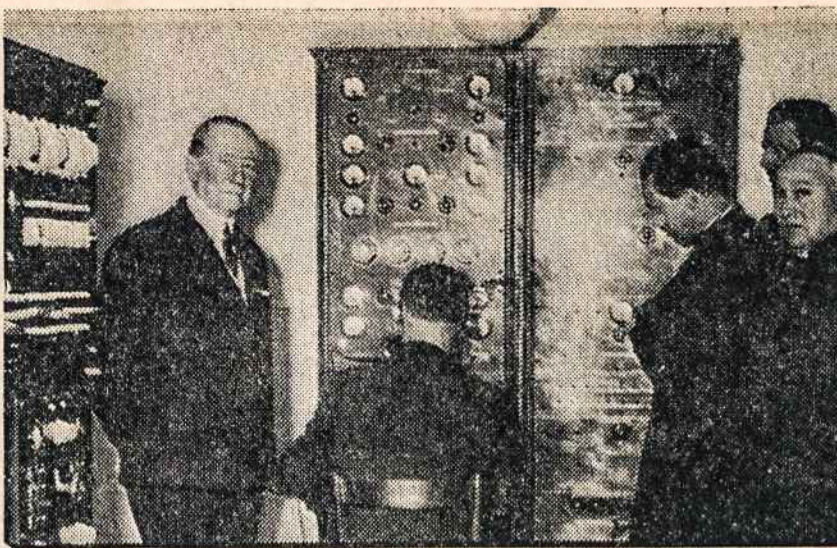
tis kunigais Lietuvai. Baigę kolegiją, jie kol kas darbuojasi kitur, bet jų pasiryžimas ir paskirtis yra kuo greičiausiai grįžti Lietuvon. Dabartinė mūsų sąlygom Sv. Kazimiero kolegija yra tikra Dievo apvaizdos dovana. Ji atsirado popiežiaus Pijaus XII pageidavimu. Pirmieji studentai, kunigai ir klerikai, nuvyko Romon labai nepaprastu būdu. Veliolio prel. Antano Būdos asmenyje atsirado jai fundatorius tokiu metu ir toks, kokio niekas nesitikėjo. Jokia kita kolegija Romoje neturi tokio pasišventusio kunigų kolektyvo, kaip mūsų. Jie nuo 1946 metų iki dabar kolegijos išlaidumui aukojasi be ribų, be sąlygų, be atlyginimo. Net laisvės laikais būtų sunku duoti savo tautos vardui Romoje ir daug kur kitur tai, ką iki šiol yra davusi ši kolegija. Tiems pasiaukojusiems kunigams tik Dievas atlygins, o mes, visi lietuviai, esame jiems labai daug skolingi.

Laisvame pasaulyje esantiem lietuviams reikia visiem bendro ir pastovaus ryšio su Lietuvos tikinčiaisiais. Kol kas tas ryšys gali būti tik simboliškas.

Viso pasaulio lietuviai paskirkime religinio solidarumo Lietuvai dieną. Tą ryšį ar solidarumą galime išreikšti dvejopai: bendromis maldomis už persekiojamos Lietuvos tikinčiuosius ir auka — solidarumo skatiku. Tas lietuvių kataliko skatikas teina kol kas Sv. Kazimiero kolegijai ir L. K. Religinėi Šalpai. Nesvarbu, kad auka būtų didelė; svarbu, kad tą metinį skatiką atiduotų kiekvienas lietuvis. Ne šeimos galva už visą šeimą, o kiekvienas — nuo vaiko iki senelio. Tebūna tai nors 10 centų kiekvieno metinė auka, bet ji išreikš mūsų solidarumą Lietuvoje persekiojamiems tikintiesiems, mūsų broliams. Mažieji, tai darydami dabar, gal mažą ką supras, bet neturks ateiti laikas, kai jiems tai bus aišku; jie tai brangins ir tesės visą savo gyvenimą.

Kol kas tokią solidarumo dieną pasirinkime kiekvienas laisvai, Sv. Kazimiero (kovo 4), Marijos Gimimo (rugsėjo 8) ar kurią kitą, kol susitarsime dėl vienos dienos.

Tikėkimės, kad kenčianti Lietuvos tikintiesiems šis solidarumo ženklas ir malda, kiekvienais metais pakartota, bus naudingas dvasinis ryšys su

VATIKANO radijo stotyje.

VATIKANO LIETUVIŠKAS BALSAS

Praėjusį rudenį JAV aplanke kun. dr. Vytautas Kazimieras, kuris vadovauja Vatikano radijo lietuviškai valandėlei. Jis suteikė šiek tiek žinių apie lietuvišką programą.

Lietuvių kalba Vatikano radijas prabilo 1940 lapkričio 27 Tuo metu Lietuva jau buvo okupuota bolševikų, didžiųjų religijos ir laisvės priešų. Lietuviškas balsas iš Vatikano stoties ginti religijos ir laisvės, teikė informacijas.

Dabar paverttame krašte sustiprėjus antireliginei propagatai ir Lietuvai, daug ko pamokantis mus pačius, padrašinantis kenčiančią tautą.

gandai, lietuviškoji programa skiria daugiau dėmesio bedievybei bei komunizmui nušviesti. Prisimenant, kad krašte nėra mokymo laisvės, per lietuvišką balsą norima paveikti jaunimą ir padėti jam išlaikyti ir susidaryti krikščionišką pasaulėžiūrą. Šalia to, duodama kiek galima platesnė lietuviškojo gyvenimo apžvalga. Vasario 16 ir šv. Kazimiero švenčių progomis parengiamos specialios programos.

Europoje lietuvišką programą duoda dar Romos ir Madrido siųstuvai. Šiose programose vyrauja politinė, kultūrinė bei visuomeninė informacija.

! Lietuvą iš Vatikano kalba-

ma kasdien. Kiekvieną vakarą yra 15 minučių programa, sekmdieniais transliuojama du kartu; rytinė programa yra pusės valandos. Programa siunčiama 19, 25, 31 ir 196 metrų bangomis. Amerikoje šių programų negalima girdėti, nes siųstuvų antenos yra nukreiptos tiesiai į Lietuvą.

Turime žinių, kad programos yra klausomos ir vertinamos. Žmonės eina daug kilometrų, kad galėtų pasiklausyti. Palai komas nuolatinis ryšis su programos klausytojais Lenkijoje ir Svedijoje.

Nulatiniai programos bendradarbiai yra kun. K. Razminas, kun. V. Delinis, reikalui esant, mielai talkina kun. dr. P. Jatulis, kun. V. Pupius, kun. dr. J. Sakevičius. Programa paviraininama lietuviškoms giesmėmis, muzika, dainomis.

Būdamas Amerikoje, kun. dr. V. Kazimieras į magnetofono juostas įsirašė daug medžiagos — lietuviškų chorų, rašytojų bei poetų žodžių. Čia savo patarimais mielai talkino Jokūbas Stukas, "Lietuvos atsiminimų" radijo vedėjas.

Lietuviškoji programa naudoja Vatikano radijo siųstuvu ir įvairiais techniniais patarimais nemokamai. Programos rengėjams stotis skiria didelį atlyginimą. Daugiausia paremia Vlikas, o paskutiniu laiku su savo parama prisideda ir Lietuvių Katalikų Religinės Šalpos Komitetas, Brooklyne. (K.R.)

IŠ VISUR

— Alto pirmininkas L. Šimutis ir sekretorius E. Bartkus išsiuntinėjo organizacijom ir atskiriem asmenim paraginimus ir prašymus Vasario 16 proga aukoti Lietuvos laisvinimo reikalui, primindami, kad tos aukos Altui skiriamos jau 22 metai. Kas aukoja savo vietoje minėjimo metu, gali prisistaisyti vokeliais ir nesinaudoti. Kur tokių minėjimų ir aukų rinkimų nebūtų, prašoma aukas siųsti individualiai adresu: Lithuanian American Council, Inc., 6818 So. Western Ave., Chicago 36, Ill.

— Adelaidėje, Australijoje, sausio 13-25 kalnuose stovyklavo moksleiviai ateitininkai. Stovykla buvo pavadinta Dainava. Stovyklav 50 moksleivių. Stovyklos Vadovybę sudarė dvasios vadas kun. Dauknys, MIC, stud. Tadas Vasaitis (iš JAV), Elena Varnienė, stud. Violeta Vasiliauskaitė, stud. Antanas Stepanas, stud. Alfredas Vasiliauskas, Kęstutis Varnas. Maistu rūpinosi Intienė, Kalikienė, ir Visockienė. Dainų mokė sol. Genė Vasiliauskienė. Paskaitas skaitė Augutė Stepanienė, Juozas Lapšys, Pr. Pusederis ir Jurgis Vasiliauskas. Stovyklą aplankė daug svečių. Programa buvo įvairi, patriotiška. Stovyklautojai buvo labai patenkinti.

— Kun. P. Celiešius, Dainavos jaunimo stovyklos administratorius, yra išvykęs į Kaliforniją, Long Beach, taisyti sveikatos. Išbus iki kovo pradžios. Sv. Kazimiero minėjime pasakys pamokslą šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje.

— Adelaidėje, Australijoje, naujai įkurtos studentų ateitininkų draugovės pirmininke išrinkta Birutė Mikužytė, 258 Carrington Str., Adelaide, S. A., vicepirm. Klevas Rudzinskis, sekret. Violeta Vasiliauskaitė, išdin. Ant. Stepanas, narys Romas Jablonskis. Dvasios vadas yra kun. P. Dauknys, MIC.

— Ričardas ir Raimunda (Binkytė) Kontrimai, gyv. 45 Spring Rd., Poughkeepsie, N.Y., sausio 22 susilaukė dukrelės Audros-Marijos. R.R. Kontrimai jau augino du sūnus — Andrių ir Paulių.

Rašo studiją apie lietuvių meną

Išgirdau, kad vienas pasielgė amerikoniškai, parašė Chruščiovui laišką ir paprašė lietuviškų knygų. Nori studiją rašyti apie lietuvišką meną. Chruščiovas pasinaudojo propagandos galimybe ir atsiuntė net 7 knygas.

Nuvažiavau susipažinti su pačiu laiško autorium. Tai prof. Antanas Winfisky-Vyšniauskas, gimęs Stoughtone 1924 gegužės 3. Tėvas Feliksas buvo kilęs iš Vilnijos, miręs 1944. Motina, Domicelė Butkutė, žemaitė nuo Ylakių, dar gyvena Stoughtone. Ten pat gyvena ir dvi seserys — Petronė ir Stella. Vienas brolis žuvo antrajame pasauliniame kare 1945.

ANTANAS VYSNIAUSKAS

Baigęs Stoughtone pradžios ir vidurinį mokslą, 1942-46 tarnavo povandeniniame laivyne. Po karo buvo Japonijoje ir pramoko japonų kalbos. Dar kalba lietuviškai, geriau pasakius žemaitiškai; mokosi rusų kalbos. 1948-52 lankė Massachusetts meno mokyklą, gilino studijas Harvarde, M.I.T., Bostono mokytojų kolegijoje ir nuo 1952 dėsto meną valstybinėje kolegijoje (Salem, Mass). Yra vedęs Alyce Sheppard, augina du sūnelius ir dukrą, gyvena 287 Locust Str., Denvers, Mass.

Nori parašyti knygą apie lietuvišką meną, todėl ir rašė laišką Chruščiovui. Aš pats jam padovanojau Lietuvos žemėlapi, "Lithuania Through the Ages" nurodžiau keletą knygų ir adresų, kur galėtų gauti daugiau žinių apie lietuvių meną. M. Kas

CHICAGOS Lietuvių Operos valdyba posėdžiauja. Iš k. į d. Bronius Macukevičius, Vytautas Kupčiukevičius, Sofija Dziugienė, Vilius Juška, Margarita Momkienė, Vytautas Radzius, Aldona Barkauskaitė, Vladas Stropus, Algirdas Trinkinas. Operos vienetas kovo 30, 31 ir balandžio 7 stato "Cavalleria Rusticana" ir "Pajacius" Studebakerer teatre Chicagoje. Nuotr. Vl. Juknevičius.

ELIZABETH, N.J.

Elizabetho laisvės komitetas, pirmininkaujamas kun. J. Pragulbicko, sausio 27 buvo sukvietęs lietuviškų organizacijų atstovų pasitarimą Vasario 16 minėjimo reikalui. Minėjimą nutarta surengti vasario 17, lietuvių salėje. Paskaitininku pakviestas Lietuvių Laisvės komiteto narys Martynas Brakas. Meninę dalį atliks skautai ir lituanistinės mokyklos mokiniai. Į šį minėjimą pakviesti aukštesni valdžios pareigūnai.

Bažnyčios choras ruošiasi religinės muzikos koncertui; Bus išpildyta Č. Sasnausko "Requiem". Kviečiami prisidėti nauji choristai. Prieš keletą metų, prof. J. Žilevičius išėjus pensijon, o per tą laiką, nesant pastovaus chorvedžio, buvęs gausus ir stiprus choras pakriko. Atsikėlus muz. V. Maimaičiui, tikimasi parapijos chorą atgaivinti. Visi parapiečiai, galintieji savo balsais šį chorą sustiprinti, turėtų jausti pareigą įsijungti į choro eiles. Choro repeticijos būna kiekvieną sekmdienį po 11 valandos mišių, lietuvių salėje. (269-273, Second Str.) M. D.

Pražygiavo...

(atkelta iš 3 psl.)

Visai teisingai kaž kas yra pasakęs, kad lietuviai tik mirusius temoką pagerbti. Gal ir taip, gal ir ne. Aš vis dar negaliu pamiršti prieš metus iš mūsų bendruomenės išėjusio, a. a. adv. B. Mastausko...

Noriu keltis šiltus žodžius nuoširdžiai pasakyti atkutusiem mūsų Lietuvos vyčiam, garsinantiems savo tėvų krašto vardą ir reikalą tais tūkstančiais laišku, siunčiamų sa viem kongresmanam ir senatoriam. Bravo, Vyčiai!

Nebereikia man kartoti visoje Amerikoje žinomų daktarų vardų, kurie pirmomis savo tūkstantinėmis aukomis atidarė

Lietuvos Nepriklausomybės 45 metų sukakties IŠKILMINGA SAVAITĖ

Savaite pradėdam su:

IŠKILMINGU VALSTYBINIU MINĖJIMU

Sekmdienį, Vasario (Feb.) 10 d. 1963 m., 2 val. p.p.

ROBERT TREAT HOTEL
Park Pl., Newark, N. J.

PROGRAMA:

Invokacija
Pirmininko sveikinimai

Kalbės:

Hon. Hugh J. Addonizio, Newark'o miesto majoras
Hon. Peter W. Rodino, J.A.V. kongresmanas
Hon. George M. Wallhauser, J.A.V. kongresmanas
Inž. Juozas Miklovas, neseniai iš Lietuvos atvykęs, praneš apie dabartinę gyvenimo padėtį Lietuvoje.

Meninė dalis:

Solistė Irena Stankūnaitė
Rūtos Ansamblis

Vėlavas pagerbs: Lith. - Am. Veteranai

Rengėjai: N. J. LIETUVIŲ TARYBA
Įėjimas nemokamas

Tęsim savaite su antra dalimi — Linksmesnė minėjimo dalis įvyksta:

Šeštadienį, Vasario (Feb.) 16 d. 1963 m., 7:30 v. v.

SV. JURGIO D-JOS SALEJE
180 New York Ave., Newark, N. J.

Programa:

Trumpa kalba ir meninė dalis
Užkandžiai (nemokamai)
Sokiai

Rengėjai — NEWARK'O VYČIŲ 29ta KUOPA ir N.Y.-N.J. VYČIŲ APSKRITIS
Įėjimo auka — \$1.50

Baigiame savaite su — IŠKILMINGOM PAMALDOM UZ LIETUVĄ

Sekmdienį, Vasario (Feb.) 17 d. 1963 m., 10:30 v. ryt.

Sv. Trejybės Bažnyčioje, Newark, N. J.

O KO KO?

Nei svetimų nei savų

"Keista, kad mes, turėdami tiek daug lietuvių muzikų, kompozitorių, vis dar tebegiedame vokiškas ir kitokias kalėdines giesmes" — barasi Ed. Sulaitis "Tėviškės Žiburiuose" (sausio 17). Dar keisčiau, kad negiedame jokių.

Šalin kunigaikščius!

"Mūsų valdovų pavadinimas didž. kunigaikščiais mums buvo svetimų primestas. Man ir daug kam visi mūsų valdovai... yra Lietuvos karaliai, o ne kažin kokie ten 'kunigaikščiai' — įrodinėja Vyt. Alantas "Dirvoje" (sausio 25). Iš tikrųjų karaliai yra svetimas, ir mums primestas; pasidarytas iš Karolio Didžiojo vardo ir vartojamas tikrai vienu slavų. Vadinkime tad savo valdovus tiesiai imperatoriais. Imperatorius dar ir dėl to mums tinka, kad atitinka mūsų artimą giminybę su romėnais. Juk seniau tikrai lietuviškai buvo sakoma: "Tres viri iugum trahunt", o dabar iškreiptai sakome: "Trys vyrai junga traukia". Taigi, vyrai, vadinkime savo valdovus tiesiog imperatoriais! Tai "jautriau atsiliepiam mūsų garbei, savigarbai bei patriotizmui", anot Vyt. Alanto.

Prancūziška manija

"De Gaulle... kartais šneka, kaip didybės manija sergąs asmuo, o praktikoje elgiasi, kaip gudrus ir apskrus politikas" — rašoma "Naujienose" (sausio 26). Gi keliom eilutėm žemiau pasakojama apie "Naujienu" redaktoriaus prancūzišką kilmę iš motinos pusės. Gailla, kad apie tą prancūzišką giminybę nebuvo parašyta prieš metus apie šį laiką, kai buvo rūpinamasi delegacija į Baltąjį Namą...

Kad būtų bendras...

"Labai pageldautina, kad skantį kultūros kongresas būtų bendras visų Amerikos lietuvių" — pageidauja K. Ginietis "Naujienose" (vasario 1). Siūlytumė pavesiti šaukti komunistam, jei nepatiko Lietuvių Bendruomenės pakviesti rengėjai. Komunistų šaukiamieji kongresai visada yra "bendri".

Išlūžusi menkysta

"Menkystos bijo ryšio su savo tauta" — postringuoja naujas komunistinės "Laisvės" bendradarbis A. Išlaužas (sausio 29), išlūžęs iš kovojančios savo tautos ir nuėjęs pas maskvinus tautiečius.

Tikrą tiesą

"Viename name maža valstybė nebegali eiti kartu su didele" — rašo kanadiškas komunistų "Laisvės Balsas" (sausio 18). Kad tie žodžiai pataikytų Chruščiovui ir užkulni! Maža Lietuva būtų paleista iš didelio maskolių namo.

NEW YORKO ateitinių šeimų šventėje sausio 27 šoka ratelį.

KAIP BUVO RENKAMI KOMISIJŲ NARIAI

Vatikanų susirinkimo paraštėje (5)

Parengiamosios komisijos, savo uždavinį atlikusios, darbą baigė. Susirinkimo Tėvai turėjo išrinkti iš savo tarpo naujas komisijas, kurių 16 narių renkami, o 8 skiriami popiežiaus, paliekant pirmininkauti popiežiaus skirtą kardinolą, vadovavusį parengiamajai komisijai. Susirinkimo rengėjams, atrodė, kad daugybei vyskupų susirinkus, nebus lengva parinkti tinkamus kandidatus. Pirmajame darbo posėdyje (spalio 13) Susirinkimo Tėvai gavo į rankas parengtus kandidatų sąrašus visoms komisijoms. Buvo laukiama, kad papalūs ir reikalas bus baigtas. Įvyko staigmena. Susirinkimo prezidento narys, Lilio arkivyskupas kar. Lienart, pasiūlė rinkimus atidėti, nes Tėvai norį pasitarti dėl kandidatų ir pasiūlyti savuosius. Jam pritarė Koelno arkivyskupas kard. Frings, pasisakęs kalbas vardu kardinolų Doepfner (Miuncheno) ir Koenig (Vienos). Susirinkimo Tėvai plovimu pritarė. Posėdis, užtrukęs vos pusę valandos, buvo baigtas. Balsavimas buvo paskirtas po trijų dienų (spalio 16). Susirinkimo prezidentas nuvyko pas popiežių pranešti apie įvykusią atmainą.

Atskirų kraštų ir tautų vyskupai tuojau ėmėsi darbo: savo konferencijose tarėsi, rinko kandidatus, kalbėjosi su kitų tautų ir grupių vyskupais, sudarinėjo atskiroms komisijoms kandidatų sąrašus. Parengti net 34 atskiri sąrašai. Išryškėjo Susirinkimo Tėvų nepaprastai apdairumas — nesudaryti kokių nors priešingų blokų tautybėmis ar kalbomis, bet įtraukti į kandidatų sąrašus kiek galint visų kraštų vyskopus, kad sąrašai išeitų tikrai "tarptautiniai", apimtų viso pasaulio šalis ir kraštus.

Sąrašai buvo įvairūs: vienuose buvo tik 3-4 kandidatai kiekvienai komisijai, kiti turėjo pilną kandidatų sąrašą, sudarytą iš įvairių tautybių. Tik italai vyskupai (Susirinkime jų buvo apie 380) sudarė tik savųjų sąrašą. Prancūzai ir ispanai savo sąrašuose išleido daugeli vardų, susipažinę su kitų kraštų pasiūlytais kandidatais. Atskirus sąrašus patiekė Azijos ir Afrikos vyskupai, o taip pat Rytų Bažnyčios vyskupai (tik Rytų Bažnyčios komisijai) ir vyskupai vienuoliai bei vienuolijū generalai (tik vienuolių komisijai).

Kai spalio 16 Susirinkimo Tėvai atėjo į posėdį su naujais kandidatų sąrašais, Susirinkimo sekretorius paskelbė, kad Tėvai yra laisvi rinkti ką nori iš susirinkusių skaičiaus, išskiriant tuos, kurie popiežiaus paskirti įvairiom pareigom (prezidiumo nariai, komisijų pirmininkai ir pan.).

Prieš pat balsavimą kard. Ottaviano išklė dar vieną kliūtį: Susirinkimo darbų statusas, patvirtintas popiežiaus, sako, kad visi rinkimai ir nutarimai turi gauti du trečdaliu visų balsų. Jei pirmu balsavimu tokio skaičiaus nesurenkama, balsuojama antrą kartą. Negavus reikiamos daugumos trečiame balsavime pasitenkinama paprastai balsų dauguma. Kilo klausimas: balsuotojų yra apie 2,500, kiekvienas turi balsuoti už 160 kandidatų (iš viso 400,000 balsų), kas bus, jei pirmame balsavime jų daugelis negaus reikiamos daugumos? Nutarta, kad sprendimą turės padaryti popiežius.

Atidavus balsus, posėdžiai buvo pertraukti trims dienoms, kad balsų skaitytojai (keli šimtai Romos kolegijų ir seminarijų studentų prisiekusiųjų balsų skaitytojų) turėtų laiko suskaičiuoti, nes skaičiavimo mašinų

nebuvo galima pritaikyti.

Kai spalio 20 Susirinkimo Tėvai vėl susirinko posėdžio, buvo pranešta, kad popiežius šį kartą pakeitė balsavimo tvarką: į komisijas laikomi išrinkti tie, kurie yra gavę daugiausia balsų. Tame pat posėdyje buvo paskelbta septynių komisijų galutiniai rinkimai, o sekančiame — likusių trijų.

Viso į komisijas (drauge su Krikščionių Vienybės sekretariato popiežiaus skirtais nariais) pateko 273 Tėvai. Jų 160 rinkti ir 113 skirti popiežiaus. Negalima sakyti, kad Susirinkimo Tėvai visai būtų atmetę paruošiamose komisijose pasiūlymus. Iš 160 išrinktųjų 92 buvo dirbė ir anksčiau. Iš 90 į komisijas paskirtų narių, seniau dirbusių buvo 62. Iš Europos buvo išrinkta 154, iš Azijos 38, iš Afrikos 12, iš Šiaurės Amerikos (su Meksika) 36, iš Pietų ir Vidurio Amerikos 30, iš Australijos 3.

Negalima sakyti, kad iš komisijų buvo išskirti italai. Jų į komisijas pateko 52, prancūzų 22, amerikiečių 21, ispanų 18, vokiečių 16, kanadiečių 11, indų ir brazilų po 8, anglų 7, lenkų ir olandų po 6, belgų ir libaniečių po 5, japonų, čiliečių, argentiniečių, jugoslavų, meksikiečių ir šveicarų po 4, airių, austrų, portugalų, sirų, kiniečių, kongiečių, austrų po 3, Pietų Afrikos, boliviečių, kolumbiečių, paragvajiečių po 2, ir po 1: Cekoslovakijos Graikijos, Gudijos, Liuksemburgo, Rusijos (emigrantų), Armenijos,

Birmano, Ceylono, Etijopijos, Irako, Izraelio, Malakos, Pakistano, Siamo, Pusiauju Afrikos, Dramblio Kaulo Kranto, Egipto, Madagaskaro, Tuniso, Kubos, Ekvadoro, Guatemalos, Panamos, Peru, Dominikonų Respublikos, Urugvajaus ir Venekuelos. Viso atstovaujama 61 kraštas.

Komisijose yra atstovaujami visi kraštai ir visos tautos, iš kurių tik buvo atvykę atstovai į Susirinkimą. Tad šis Bažnyčios "parlamentas" pasirodė tikrai visuotinis ir tarptautinis. Popiežius Jonas XXIII tą linkmę ne tik aprobavo, bet ir parėmė, palengvindamas rinkimų eigą. Tai buvo didžiausio masto rinkimai.

Dr. J. Sav.

nebuvo galima pritaikyti.

Kai spalio 20 Susirinkimo Tėvai vėl susirinko posėdžio, buvo pranešta, kad popiežius šį kartą pakeitė balsavimo tvarką: į komisijas laikomi išrinkti tie, kurie yra gavę daugiausia balsų. Tame pat posėdyje buvo paskelbta septynių komisijų galutiniai rinkimai, o sekančiame — likusių trijų.

Viso į komisijas (drauge su Krikščionių Vienybės sekretariato popiežiaus skirtais nariais) pateko 273 Tėvai. Jų 160 rinkti ir 113 skirti popiežiaus. Negalima sakyti, kad Susirinkimo Tėvai visai būtų atmetę paruošiamose komisijose pasiūlymus. Iš 160 išrinktųjų 92 buvo dirbė ir anksčiau. Iš 90 į komisijas paskirtų narių, seniau dirbusių buvo 62. Iš Europos buvo išrinkta 154, iš Azijos 38, iš Afrikos 12, iš Šiaurės Amerikos (su Meksika) 36, iš Pietų ir Vidurio Amerikos 30, iš Australijos 3.

Negalima sakyti, kad iš komisijų buvo išskirti italai. Jų į komisijas pateko 52, prancūzų 22, amerikiečių 21, ispanų 18, vokiečių 16, kanadiečių 11, indų ir brazilų po 8, anglų 7, lenkų ir olandų po 6, belgų ir libaniečių po 5, japonų, čiliečių, argentiniečių, jugoslavų, meksikiečių ir šveicarų po 4, airių, austrų, portugalų, sirų, kiniečių, kongiečių, austrų po 3, Pietų Afrikos, boliviečių, kolumbiečių, paragvajiečių po 2, ir po 1: Cekoslovakijos Graikijos, Gudijos, Liuksemburgo, Rusijos (emigrantų), Armenijos,

Birmano, Ceylono, Etijopijos, Irako, Izraelio, Malakos, Pakistano, Siamo, Pusiauju Afrikos, Dramblio Kaulo Kranto, Egipto, Madagaskaro, Tuniso, Kubos, Ekvadoro, Guatemalos, Panamos, Peru, Dominikonų Respublikos, Urugvajaus ir Venekuelos. Viso atstovaujama 61 kraštas.

Komisijose yra atstovaujami visi kraštai ir visos tautos, iš kurių tik buvo atvykę atstovai į Susirinkimą. Tad šis Bažnyčios "parlamentas" pasirodė tikrai visuotinis ir tarptautinis. Popiežius Jonas XXIII tą linkmę ne tik aprobavo, bet ir parėmė, palengvindamas rinkimų eigą. Tai buvo didžiausio masto rinkimai.

Dr. J. Sav.

TRYS NAUJOS PLOKŠTELĖS

1. Dainos Lietuvai — Songs to Lithuania. Tai 12 lietuviškų liaudies dainų; kompozicija Salomejos Cerienės-Mulks: O Tėvyne manoji, Kada girdžiu aš dainą, Gėlių daina, Rauda, Gyvenimo aidai, Invokacija, Šių metų malda, Sapnų keliu, Vakaras, Lietuvos laukai, Ke-

VASARIO 16 MINĖJIMAI

DENVER, COLORADO

Dabartiniu metu yra apie 60 lietuvių, daugiausia naujai besikuriančių intelektualų, kurie jau susiorganizavo į Lietuvių Bendruomenės apylinkę. Ruošiamasi Vasario 16 minėjimui. Yra gauta audienciją pas gubernatorių vasario 13. Minėjimu rūpinsi apylinkės pirm. inž. J. Lataitis, sekr. Alb. Vaitaitis, išd. Ben Kovey. Daug talkina Br. Zaveckis, Step. Steikūnas ir k. (AB).

PHILADELPHIA, PA.

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 45 metų sukakties minėjimas bus vasario 17, sekmadienį, 3 val. popiet lietuvių muzikalinėje salėje. Kalbės dr. Elena Armonienė iš Baltimorės. Meninę programą išpildys baritonas Liudas Stukas, kontraltas Carol Bowen ir deklamatore Irena Vėblaitienė. (JS)

NEW HAVEN, CONN.

Vasario 17, sekmadienį, Lietuvos nepriklausomybės minėjimo šventė prasidės 10:15 val. ryte pamaldomis šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje. Mišios bus už gyvus ir mirusius Lietuvos laisvės kovotojus. Popiet 2:30 val. parapijos salėje (339 Greene Str.) kalbės dr. Antanas Serkšnas iš Hartfordo. Meninę programą išpildys sol. Margaret de Benedetto, parapijos choras, vadovaujamas varg. Aug. Rosselli, tautinių šokių grupės ir šeštadieninės mokyklos mokiniai. Minėjimą rengia Altos skyrius. (M.)

Birmano, Ceylono, Etijopijos, Irako, Izraelio, Malakos, Pakistano, Siamo, Pusiauju Afrikos, Dramblio Kaulo Kranto, Egipto, Madagaskaro, Tuniso, Kubos, Ekvadoro, Guatemalos, Panamos, Peru, Dominikonų Respublikos, Urugvajaus ir Venekuelos. Viso atstovaujama 61 kraštas.

Komisijose yra atstovaujami visi kraštai ir visos tautos, iš kurių tik buvo atvykę atstovai į Susirinkimą. Tad šis Bažnyčios "parlamentas" pasirodė tikrai visuotinis ir tarptautinis. Popiežius Jonas XXIII tą linkmę ne tik aprobavo, bet ir parėmė, palengvindamas rinkimų eigą. Tai buvo didžiausio masto rinkimai.

Dr. J. Sav.

DARBININKO SKAITYTOJAM

DARBININKO administracija labai prašo neuždelsi atsiilyginti už laikraštį. Raginimas sudaro naujas nereikalingas išlaidas.

SKAITYTOJAMS palengvinti išsiųsti prenumertą, dedamas šis lapelis. Prašome jį iškirpti, užpildyti ir pasiųsti adresu:

Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N. Y.

Prašau pratesti prenumeratą 1963 metams.

Vardas ir pavardė

Adresas

Prašau siuntinėti Darbininką 12 mėnesių už \$5.00 (pažįstamui, neturtingiems, ligoniam)

Vardas ir pavardė

Adresas

Siunčiu: už prenumeratą \$....., aukų \$..... Viso \$.....

(Data) (Parašas)

REPUBLIC Liquor Store, Inc.
322 UNION AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089
JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinų, konjakų, midų — šventėms bei kitokioms progoms.

PARK-HILL REALTY
REAL ESTATE & INSURANCE
84-17 JAMAICA AVE.
WOODHAVEN 21, N. Y.
Virginia 3-1477

Cia Jūs rasite didelį pasirinkimą gražių namų, sklypų, apartamentų ir tai žemiausiomis kainomis. Cia galite visokeriopa apsidrausti; cia užpildomi valstybinių mokesčių - taksų blankai.
ALBERT F. PETERS - Petruskas

ILGO GROJIMO LIET. PLOKŠTELĖS

(Long Play Hi-Fi Lithuanian Records)

20 operų arijų, A. Dižiūtė-Trečiokienė (3 plokštės)	12.00
A. Sabaniausko dainų-šokių 2 albumai (X—\$5.00 ir XI—\$5.00)	10.00
3 plokštės su 40 įvairių polkų (1 pl. su 12 polkų \$4.00)	10.00
Dainuojame su Rūta, Rūtos ansamblio 17 dainų (ster. \$5.00)	4.00
Dainos iš Lietuvos, L. Juodis su Rūtos chorų (stereo \$4.50)	\$3.50
Mano Lietuvos prisiminimai, L. Juodis: 14 liet. dainų	5.00
Lietuviškos dainos ir šokiai, J. Stukas: 2 plokštės	8.00
16 lietuviškų šokių, akord. Ch. Daubaras	4.00
S. Barkus radijo vak. dainuoja, 10 dainų ir 10 kalėd. giesm.	5.00
Rožės ir tylos vakarai, V. Stankus, 11 šokių muzikos	6.00
Lietuviški maršai, Br. Jonušas, įgrota 12 liet. patriot. maršų	7.00
Liet. dainų ir operų rinkiniai, J. Karvelis, 10 plokštelių po	5.00
Alice Stephens liet. kompozitorių 3 kūrniai (stereo \$6.00)	5.00
Čiurlionio ansam. Mes padainuosim, 16 liet. dainų (st. \$7.50)	6.50
Ar pameni... V. Stankus, 10 šokių muzika (stereo \$7.00)	6.00
Tautinių šokių rinkinys (14 šokių)	5.00
Zirginėliai, Montrelio liet. dram. vaikams pasaka	3.00
Lithuanian, 2-speed record cover	3.00
Dainos Lietuvai, 12 dainų komp. Sal. Cerienės	4.00
Milžino paunksmė (Montrelio liet. dram. teatr.) 3 plokšt.	15.00
Liet. dainų, šokių, polkų, zukausko-Vasiliausko juokai	4.00
Tėvynei aukojam — 14 Dainavos ansamblio dainų	5.00
A. Stephens, Iš rūtų salelės, 7 kalėd. giesmės ir 10 liet. dainų	5.00

DARBININKO ADMINISTRACIJA
910 Willoughby Ave. Brooklyn 21, N. Y.
Parsiuntimo išlaidoms prašom pridėti 50c

Norite geros — meniškios fotografijos

PORTRETO, ŠEIMOS, VAIKŲ
įvairių progų — vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir pan. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacint 7-4677

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas
PRANAS BRUCAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. Woodhaven 21, N. Y. Tel. Virginia 6-9519

Salė vestuvėm, susirinkimam ir kitiems pobūviams

Salėje gali tilpti 100 dalyvių

WINTER GARDEN TAVERN

Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas
1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)

Tel. EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

VIENI šoka, kiti žiūri. Iš moksleivių ateitinių šventės New Yorko sausio 27.

COSMOS PARCELS EXPRESS CO.

370 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.

Tel.: EV 4-4952

Savininkė: O. LABANAUSKAITE

- Siuntiniai siunčiami Lietuvon, Latvijon, Estijon, Ukrainon ir į visas Sovietų Rusijos dalis.
- Teisingas muito pritaikymas, rūpestingas supakavimas ir greitas išsiuntimas — mūsų specialybė.
- Teikiame teisingiausius patarimus kaip pigiausiai sudaryti gerą siuntinį.
- Vietoje galima nusipirkti visokių medžiagų, batams odos, kavos, šokolado, muilo, stiklo reiktukų, mašinelų plaukams kirpti, skustuvių, sieninių kilimėlių, pliušinių lovatiesių ir staltiesių, kojinių, skarelų ir kt. Kainos konkuruoja su Orchard gatvės kainomis.
- Už New Yorko gyvenantieji savo daiktus gali prisiųsti paštu ar kitaip. Jie tuojau gaus daiktų sąrašą ir sąskaitą. Siuntinys išeis gavus pinigus.

Dirbama kasdien nuo 3 ryto iki 6 val. vak.; Sekmad. uždaryta.

Kam tas laikas nepatogus, telefonu susitariama dėl kito laiko.

Važiujant subway: CANARSIE Line — išlipti Lorimer stotyje; JAMAICA Line — Hewes stotyje, CROSTOWN Line — Metropolitan St. — Lengva gauti vietą automobiliams pastatyti.

ATEINA jaunoji karta.

LOKIAI SU MEDINĖM KLUMPĖM

Ir lokiams tenka mokytis. Tokia mokykla Lietuvoje buvo Smurgainiuose

Eidami gatve, žaislų krautu- vėse pamatome įvairiausių meškiukų. Kokie jie malonūs, didelėm akim, ausim, iškištu liežuviu! Syposi, patraukia ne tik vaikus, bet ir suaugusius. Pamėgo žmonės tą meškių dėl jo savitiškos išvaizdos, dėl truputį juokingos išraiškos. Apie meškiuką rudnosiuką Vy- tė Nemunėlis (Bernardas Braz- džionis) vaikam parašė gražias eiles.

Lietuvių kalboje turime du žodžius: lokis ir meška. Net yra sakoma: meška su lokiu — abu labu tokiu. Meška yra sla- viškos kalbos. Geriau sakyti — lokys.

Nepasiekė kengūros žemės
Įvairios lokio rūšys yra pa- plitę visur, tik nepasiekė Pietų Ašigalio, Antarkčio, ir kengū- ros žemės — Australijos. Vienos jų giminės yra gana plėš- rios, kitos, kaip rudasis lokys, gana taikios ir jaukios. Gy- vena giriose, bet mėgsta apsi- sukti ir žmogaus artumoje.

Medaus, medaus...
Sverdamas apie 400 svarų, lokys nori gerai užkasti. Jis maitinasi viskuo, ką tik ran- da valgomu: uogomis, grybais, medžių ūgiais, gilėmis, žuvinis, vabzdžiais, gyvatėmis, pelėmis. Bet labiausiai mėgsta medų. Lokys toli gerai nemato, bet už tai jis labai gerai girdi. Gir- di, kur žumsi bitelės, kur su- lekia į medį. Ten ir lipa me- daus kopinėti. Tankus jo kailis apsaugo nuo piktų bičių gylio.

Atostogose
Vasaros metu lokys yra tik- ras atostogautojas, kuris ieško vis naujų vaizdų ir pramogų. Jis nesustoja vietoje: keliauja ir keliauja miškų plotais, klau- sydamas, kur sulekia bitelės. Artėjant rudenii, jau neberū- pi šie nuostabūs bičių garsais ir jie nutyla. Bitės ir lokiai žie- mą suminga. Lokys ieško kokio urvo ar olos, kur galėtų žiemai

įsikurti. Ten įsitaiso sau guolį ir prisnūsta. Taip miega visą žiemą, kartas nuo karto atodrė- kiais atsibudamas, apsisversda- mas ant kito šono.

Vaikų darželyje
Ziemos viduryje patelės pa- gimdo dažniausiai 2 vaikus, ku- rie yra labai maži, sveria tik apie vieną svarą. Motina juos rūpestingai prižiūri, globoja, veda į upelį maudyti, moko žu- vį gaudyti ir medžioti. Tai iš- tisas vaikų darželis — su žai- dimais ir pamokomis. Vaikus globoja dvejus metus. Tada pa- leidžia vienus keliauti į girių platumą.

Kartais to mokslo lokiam dar neužtenka. Kartais jie pa- tenka į specialią lokių mokyk- lą — "akademiją".

Smurgainių "akademijoje"
Tokia garsi mokykla buvo Smurgainiuose (apie 50 my- lių į rytus nuo Vilniaus). Čia atvedavo sugautus lokius, ir nori nenori — į mokyklą. Tai buvo kieta ir tvarkinga mokyk- la. Jokio atsiprašymo, jokio pa- sivilinimo. Drausmė didžiaus- ia!

Ten lokius mokydavo pado- raus elgesio: kaip šokti pagal muziką, dėkoti ir prašyti, ben- drauti su žmonėmis. Mokykloje 19 a. pradžioje buvo įrengti lokiams mokytį plytų takai, aptverti aukšta mū- ro tvora. Takai iš apačios bu- vo kūrenami. Lokiu ant užpa- kalinių kojų užmaudavo medie- nes klumpes, ir paleisdavo eiti taku. Ką vargšas darys, jei pra- deda priekinės kojos degti. Tenka jas kelti ir eiti dviem. Taip juos išmokydavo vaikšči- oti, kaip žmonės vaikšto.

"Graduantų" kelias
Baigę tuos mokslus, kaip tikri ir garbingi graduantai iškelia- davo į kunigaikščio Radvilo dvarus kitų linksminti. Kartais lokininkai gaudavo leidimus už- klysti ir į kitus dvarus, pake- lės smukles.
Medus ir degtinė
Vilniaus vaivada, kunigaikš- tis Karolis Radvilas, buvo pave- dęs Smurgainių žemėse įkur-

dantiem čigonam lokius gaudyti ir juos mokytį. Gaudė daž- niausiai su storių virvių tink- lais, kartais medų sumaišydavo su spiritu ir padėdavo arti lo- kio "vasarvietės". Lokys me- dų siurbdavo ir pasigerdavo. O girtas išsiblaivydavo tik Smur- gainių "akademijoje". Buvo ir tokių lokiagaudžių, kurie me- dumį lokį įvilidavo tiesiai į gardą.

Valančius sudrausmina
Rusams okupavus Lietuvą, sunyko ir Smurgainių mokyk- la, žlugo garsieji lokiai. Pra- dėjo po žmones vaikščioti ne- išsilavinę, gerai dar neiškomo- ti. Jų varovai lokininkai — emė- si dar visokias burtų; gydė nuo ligų išvarinėjo piktas dvasias...

Vyskupas Valančius griebėsi priemonių. Išleido laišką, ku- riuo grieščiau siai uždraudė bur- tus, neleido lokininkų net į na- mus priimti. Savo "Paaugusių žmonių knygelėje" piktai vaiz- davo lokininkus ir jų daromą skriaudą žmonėms. Tai visai pa- kirto lokininkų profesiją. Ret- karčiais jie dar pasirodydavo turgaus aikštėse. Daugiausia tai buvo atvykę iš Vilniaus kraš- to, kur nesiekė Valančiaus ran- ka. Pagaliau ir ten išnyko, pa- sitraukė su savo muzika ir šo- kiais į Gudiją. Emė nykti Lie- tuvoje ir lokiai, rusam miškus bekertant.

Dr. Lokys Smurgainis

H. W. MALE

MAN TO REPRESENT
the Catholic Benevolent Legion a fraternal insurance society serving Catholic families in NY since 1881. To enroll members in our hospitalization and income protection programs. Qualified leads, advanced commission. Married man with car preferred. Unusual opportunity for man selected. For interview apply in person: Williamsburg Bank 1 Hanson Pl., Brooklyn. For interview J. J. O'Donnell, Suite 1207.

HOTELS

LONGACRE HOUSE
A DISTINCTIVE HOTEL FOR WOMEN Reasonable Rates 317 West 45th Street, N. Y. C.

70th Street & Broadway TR 4-1705

HOTEL NEVADA
2 Rooms, Kitchenette and Bath Complete hotel service Redecorated corner apartment

Mielam kolegai Kazimierui Kizlauskui, jo žmonai
A + A
TRUDEI KIZLAUSKIENEI
mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia
Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos New Yorko skyrius

Brangiai žmonai TRUDAI mirus,
KAZIMIERA KIZLAUSKA
jo šeimą ir gimines nuoširdžiai užjaučia
Maironio mokyklos mokytojai ir Tėvų komitetas

Mirus Lietuvoje
A + A
VIKTORIJAI GUSTAITIENEI
gilią užuojautą reiškia velionės dukrai, mūsų mylimai bro- lienei Izabelei Ramanauskienei
Bronė ir Pranas Spudis Marija Akelienė ir šeima

Dr. VACLOVUI PAPROCKUI
su šeima, jo mylimam tėveliui mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia
Gydytojų Korporacija Fraternitas Lithuania

21 metų
Lietuvos Absimintimų RADIJO VALANDA
SESTADIENIAIS
nuo 5 iki 6 val.
1330 KIL. 97.1 MEG. F.M.
Dėkui JOKUBAS J.
STUKAS
126 WHITE ST. HILLSIDE, N.J.
Waverly 6-5525

RADIJO PROGRAMOS
BOSTON, MASS.
Vedėjas
JONAS J. ROMANAS, Sr.
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmdieniais nuo 11 iki 12 vid.

Vedėjas
P. Viščinis
AM bangomis 1190 kilociklų
FM bang. 105.7 megaciklų
is
WKOX, Framingham, Mass.
Sekmdieniais 8-9 val. ryte

Vedėjas
Step. Minkus
WLYN - 1360 kilocycles
Sekmdieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

McKEESPORT, PA.
WEDO, 810 banga
Vad. kun. Alf. Sušinskas
706 Talbot Ave., Bradock, Pa.
Sekmdieniais nuo 1:30 val. p.p.

DETROIT, MICH.
WJLB, 1400 banga
Vedėjas Ralph J. Valatka
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
Broadway 3-2224
šeštadieniais 4:30 - 5:30 popiet

HARTFORD, CONN.
WPOP, 1410 kil.
Ved. Alg. Dragūnavičius
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel. CH 9-4502
Sekmdienį - 11-12 val. diena

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 banga
Vedėjas Adolfas Gaigalas
335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.
Howard 7-4176
šeštadieniais nuo 3:30 iki 4:00 v.p.p.

WATERBURY, CONN.
WWOC - banga 1240-1000 kil.
ved. Ant. Paliulis
321 Robinwood Rd.
pran. Edv. Melnikas
sekmad. - nuo 12:30 iki 2 val. p.p.

CHICAGO, ILL.
Sophie Barcus
šeimos radijo programos
Radijo stotis WOPA, Oak Park, Ill.
A.M. 1490 kiloc.; F.M. 102.7 megac.
kasdien 10-11 val. r.; šešt. - sekmd.
8:30-9:30 val. r.; Lietuvosios vaka-
ruškos pirmadieniais 7-8 val. vak.

TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
Call LO 3-7291

DISPLAY

TRI FLOOR
SCRAPING Co.

Work guaranteed. Dustless machines
Scratch Proof Finish - Low Rates
\$8 up per room DI 2-7659

JUNK CARS WANTED -
TOP DOLLARS PAID. We pick up.
If you want the Top Dollar Price
call AP 7-2405 - ask for
MIKE BIZELIA
312 Logan St. Brooklyn, N. Y.

18 FT. MOVING VAN. DRIVER &
VAN WILL HELP LOAD & UN-
LOAD. \$7 HR. - WILL GO ANY
PLACE ANY TIME to 50 mi. O/D.
Macy O'Neill - 9 E. 125th Street,
N. Y. C.; FI 8-6878 - FI 8-6642.

Does your Home need Help? Call
MR. THORN in Suffolk 516 MO 5-
8494 in Queens & Nassau 516 PY 8-
0310. Complete basements at low
prices. Playrooms attic conversions-
extensions also displays. No obliga-
tion for our estimate. Special con-
sideration to Religious Groups.

ALERT BROKERAGE
General Insurance - Life Insurance.
Premiums financed 10% down FSI
Promptly - Home visits. Special
consideration to Religious Groups.
108-47 Corona Ave., Corona, L.I.
Ask for Mr. R. Funschelle

IMPERIAL JAZZ MEN
SERVICE CENTER, Inc.
SEWING MACHINES Repaired -
T. V. Repairs. All our work guar-
anteed. For the Best call ST 2-9008
Ask for AL

CARPENTRY ALTERATIONS
Additions - Finished Basements
Siding - Ceiling - Tiling
at reasonable rates, all work guar-
anteed. Special consideration to re-
ligious groups. 1505 Harding Park.
Tel. 2-4498 - FO 7-1759
ALFRED TETREAULT

JACKSON 2-5642 WISCONSIN 7-9130
GEORGE MANSER & SON
Contractors. Complete insurance cover-
age - all types of waterproofing -
brickwall pointing - interior & ex-
terior painting. Are your walls leak-
ing? We work on Churches & Insti-
tutions. 229 Clinton St. B'klyn 1, NY

JOSEPH TORRES
23 Years of Experience
Modern and Antique
REPAIRING - RESTORING
Furniture Remodeled
French Polishing - Waxing Tables
Alcohol - Heat and Waterproofed
ANTIQUES
Bought and Sold
848 Scarsdale Avenue
Scarsdale, N. Y.
OR 2-4293

Marion E. Rodden Rest Home re-
cently opened, certified, in beautiful
Lake Ronkonkoma. For elderly, re-
tired, convalescents, needing care &
understanding. Diet supervision, pvt.
-semi-pvt. rms; landscaped ground,
churches near-by. 24 hr supervision,
licensed nurse. Reasonable rates. -
516 - JUNiper 8-4411.

CONVERTING Crawl Space Areas
into FULL DEPTH CELLARS -
This is our Specialty. Call -
HA 7-2747 - Days
HA 1-1772 - Eves

LINFORD CONSTRUCTION CO.

Parengimai New York

Vasario 9 - Liet. Fronto
Bičiulių suvažiavimo proga
banketas su programa ir šo-
kais Ridgewood Lane salėje,

Vasario 10 - Zuvusio par-
tizano minėjimas Apreiškimo
parapijos salėje,

Vasario 17 - Vasario 16
minėjimas Webster Hall. NYC.

Vasario 23 - ALT S-gos
Richmond Hill skyriaus balius
Festival svetainėje, NYC,

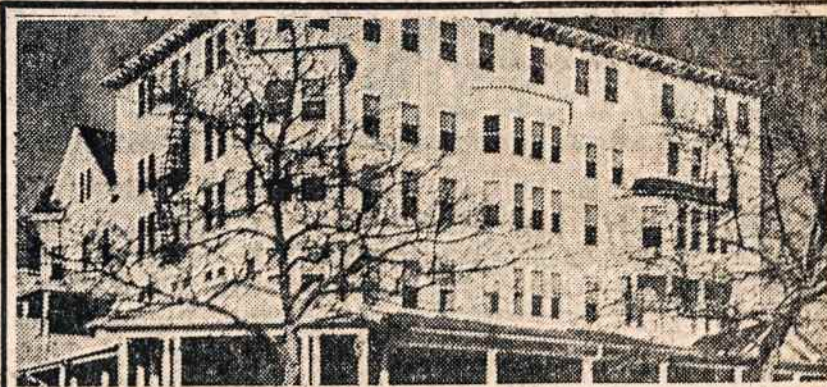
Vasario 24 - Kaziuko mū-
gė Apreiškimo parapijos salė-
je, ruošia "Neringos" Skautų
Tuntas,

Kovo 3 - Darbininko kon-
certas St. Thomas parapijos
salėje, Jamaica Ave., Woodha-
ven, N.Y.,

Kovo 9 - Pasaulio Liet. Kat.
Moterų Org. S-gos 40 m. minė-
jimas Baltic Freedom House,
N.Y.C.,

Kovo 10 - Madų paroda Va-
sario 16 gimnazijai paremti Ap-
reiškimo parapijos salėje.

Pastaba: Parengimų laiką ir
vietą praneškite adresu: Adol-
fas Dimas, 63-33 75th Str., Mid-
dle Village 79, N.Y.

Viešbutis NIDA, prie Atlanto, atdaras visus metus
Asbury Park, N. J. • 7-tos ir Park Ave. kampe • Tel.: PR 4-7788
Švarūs kambariai, rami vieta, pigus ir skanus maistas. Viešbučio
salė išnuomojama įvairiems pobūviams. Prie viešbučio veikia resto-
ranas ir baras. - Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusais.
P. ir C. MACIULIAI, savininkai

JUOZO IR IZABELĖS MISIŪNŲ
RAY'S LIQUOR STORE
Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuo-
tų gėrimų. Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.
103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.
Telefonas: Virginia 3-3544

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA
Silver Bell Baking Co
Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai šventėm-
vestuvėms ir pokyliams tortai
DALIA IR ALBERTAS RADZIŪNAS sav
36-38 40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas: STagg 2-5938

S & G MEAT MARKET
ANTANAS VAITKUS, vedėjas
84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 9-5077
buvusi J. MIRONO MAISTO KRAUTUVE
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. • Tel. STagg 2-4329
Papigintomis kainomis priimame užsakymus
VESTUVĖMS IR POBŪVIAMS
Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
- We take all orders special price for Weddings and Parties -
Home-Made Bologna

Joseph Andrusis - TRAVEL AGENCY - REAL ESTATE - Insurance
- HAVEN REALTY -
Kelionių biuras lėktuvais ir laivais. Apdraudimas gyvybės, namų,
automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas,
Income Tax užpildymas. Mutual Funds - Pinigų investacijos.
Kasdien nuo 9 iki 9 val.; Sekmdieniais popiet 1-5 val.
87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

Naujai atidarytas
GROZIO SALONAS "RŪTA"
ANNA MASILIONIS - diplomuota
specialistė. Baigusi Paryžiuje. Iš-
kūrė Jamaicae prie 88 gatvės, Sa-
lia J. Andrusio Istaigos. Važiuojant
Jamaica traukinio linija, išlipti
Forest Parkway stotyje.
ATLIEKIA DARBA GRAŽIAI IR
PIGIOMIS KAINOMIS. Pusedmetis
prasideda nuo \$500 ir t.t.
87-17 Jamaica Ave. • VI 9-6948
Woodhaven 21, N. Y.

Namų pardavimo bei apdraudimo reikalais kreipkitės
INSURANCE - REAL ESTATE
JOHN ORMAN AGENCY
110-04 Jamaica Avenue Richmond Hill 18, N. Y.
Tel. Virginia 6-1800

Mr. & Mrs. MATTHEW MAZEIKA
PARK FLORIST
Visokiomis progomis gėlės pristatomos
veitui - F.T.D.
80-15 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.
Tel. Virginia 9-3112

HOLY LIGHT
BAZNYTINIŲ ŽVAKIŲ DIRBTUVĖ
RELIGIOUS CANDLES OF EVERY DESCRIPTION
Sav. B. KUČINSKAS
35 So. 8th Street Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-2155 Resid. ILLinois 8-7118

FESTIVAL RESTORANAS IR BARAS
VACYS STEPONIS, savininkas
40 East 26th Street, New York City, N. Y. • MU 3-2928
GERI PIETOS IR VAKARIENĖ - JAUKUS BARAS

Salės vestuvėm, susirinkimam ir kitiem pobūviams
Salėje gali tilpti 200 žmonių
LIETUVIŲ SUSIRINKIMAMS SALĖ NEMOKAMAI
Mielai kiekvienas bus sutiktas

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJENOS

Madų paroda įvyksta ne Apreiškimo parapijos salėje, kaip buvo skelbta, bet lietuviams gerai žinomoje Ridgewood Lanes salėje, 1001 Irving Ave., Brooklyne (Važiuojant Canarsie linija Halsey stotis). Bilietus jau dabar galima užsisakyti pas komiteto narses telefonu ir pas Vasario 16 gimnazijos būrelių vadovus, kurie yra madų parodos iniciatoriai. Bilietų kaina 3 dol., įskaitant ir vaises. Pelnas skiriamas Vasario 16 gimnazijai.

Stasio Pilkos rečitalis ir sceninio darbo 40 metų pagerbimas rengiamas kovo 17 Apreiškimo parapijos salėje. Rečitalis ir pagerbia organizuoti sudaromas iš įvairių organizacijų, komitetų.

Apreiškimo parapijai priklausantieji, pakeitę gyvenamąją vietą, prašomi naujus adresus pranešti parapijos kunigam.

Antanas Diržys skaitys paskaitą "Tauta ir tautinė ištikimybė" Neo-Lituanian korporacijos susirinkime vasario 16, 7:30 v. vakare, Atletų klubo patalpose. Po paskaitos bus vaishes ir šokiai.

Išnuomuojamas kambarys netoli Highland parko, su baldais arba be baldų. Galima naudotis virtuve. Skambinti: tel. MI 7-6962 po 7 val. vak. Šeštadieniais ir sekmadieniais — visą dieną.

Išnuomuojamas pirmame aukšte baldais apstatytas gražus kambarys su šiltu ir šaltu vandeniu. Kambarys yra privatus ir su atskiru įėjimu; pagaudautina vyriškis, savaitė tik \$7.00. Butas randasi Jamaica, N.Y. Teirautis tel. JA-6-6973.

REIKALINGAS BRAIZYTOJAS IR PIEŠĖJAS

Jonyno ir Shepherdo bažnytinio meno studijai reikalinga braizytojas ir piešėjas. Gali būti pilnas darbo valandų skaičius; pagal susitarimą, gali būti ir mažiau darbo valandų. Pagėdaujama jaunesnis ir kūrybingesnis. Rašyti: Jonynas ir Shepherd Art Studio, 182-39 Jamaica Ave., Hollis 23, N.Y. Tel. AX 1-8190, skambinti nuo 9 iki 4 v. popiet.

YUcon 8-8310

atidaryta iki vidurnakčio
Continental Delicatessen

George Kopping
importuoti ir vietiniai skanėstai
namie gamintos salotos
šviežia rūkyta žuvis

1655 Second Avenue
(kampus 86th Street)
New York 28, N. Y.

New Yorko Lietuvių Taryba ruošia Vasario 16 minėjimą vasario 17 d. 4 val. popiet. Webster Hall (119 E. 11th Str. Manhattan). Pagrindiniai kalbėtojai bus John V. Lindsey ir St. Santvaras. Meninę dalį atliks solistė Irena Stankūnaitė, akompanuojant muz. J. Stankūnui, Operetės choras, vadovaujant M. Cibui, akompanuojant pianistei Ald. Kepalaitėi, ir New Yorko tautinių šokių grupė, vadovaujant J. Matulaitienei. Po minėjimo, šokiai, grojant Alg. Starolio orkestrui. Visi kviečiami kuo gausiausiai minėjime dalyvauti.

Trudė Kizlauskienė, inž. Kazio Kizlausko žmona, vasario 2 mirė ligoninėje pagimdžiusi sūnelį. Vėlionė buvo apie 30 metų, turėjo dar 6 metų dukrą.

Jaunųjų dailininkų kūrinių paroda rengiama Apreiškimo parapijos salėje balandžio 6-7. Rengia Akademinių Skautų Sąjūdžio New Yorko skyrius.

Studentų ateitininkų New Yorko draugovės susirinkimas šaukiamas vasario 8, penktadienį, 7:30 val. vakare, kolegės Algio Šaulio namuose, 420-12 Ave., Paterson, N.J. Kun. Al. Norius, St. John's universiteto profesorius, skaitys paskaitą: Modernioji katalikiška pirmųjų trijų Sv. Rašto pradžios knygos poskyrų interpretacija. Į susirinkimą vykstantieji studentai iš New Yorko, dėl susisiektimo priemonių prašomi skambinti R. Gedeikai telef.: HY 7-6473.

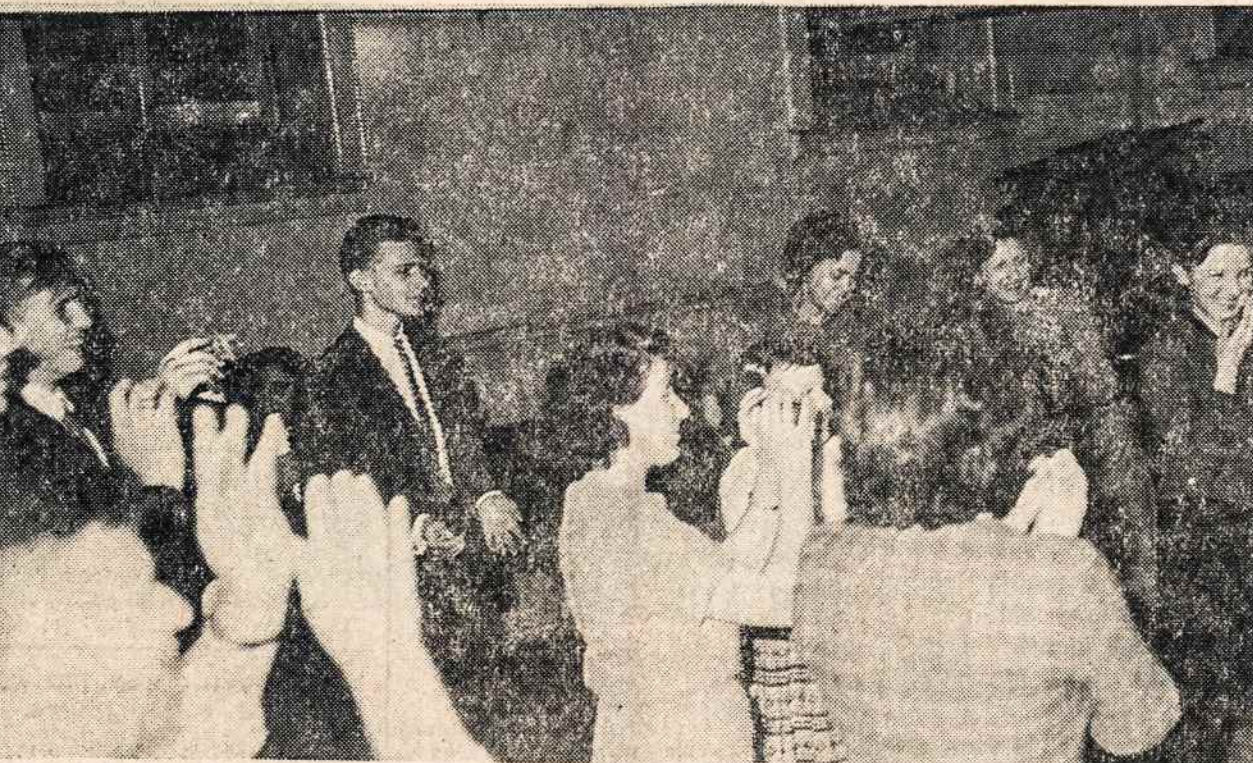
Lietuvių Moterų Atstovybės, New Yorko klubo susirinkimas įvyks vasario 6, trečiadienį, 7:30 v. Alekniešės bute, 86-22 106 Str. Richmond Hill.

Pirmasis "Amerikos" redaktorius

Vieną dieną redakcijon užėjo niekur nematytas ir nesutiktas svečias. Tai buvo Kazys P. Vilniškis, dabar gyvena North Havene, Conn.

KAZYS IR ELENA VILNIŠKIAI

ATEITININKŲ moksleivių šventė New Yorke sausio 27.

LIET. FRONTO BIČIULIŲ SUVAŽIAVIMAS NEW YORKE

Tautinė Vienybė
Symposium vasario 9, šeštadienį, 10 val. ryto atidarymas Baltų laisvės namuose (131 E. 70th Str., New York). Vieša paskaita tema "Tautinė Vienybė". Vyr. moderatorių dr. Juozas Girnius. Bus nagrinėjama atskirai kultūriniai atžvilgiai (vadovauja dr. J. Girnius, koreferantai dr. K. Ostauskas ir dr. J. Puzinas), politiniai (vadovauja min. V. Sidzikauskas, koreferantai B. Bieliukas, V. Vaitekūnas ir Vyt. Volertas), kartų skirtumų požiūriu (vadovauja dr. A. Klimas, koreferantai St. Barzdumas, J. Boley-Bulevičius ir K. Kudžma).

Pobūvis ir šokiai
Vakare pobūvis su originalia programa ir šokiais 8 val. vak. Ridgewood Lanes salėje, (1001 Irving Ave., Brooklyne, N.Y.). Groja Romo Butrimo orkestras.

Partizanų minėjimas
Vasario 10, sekmadienį, 11 val. Apreiškimo parapijos bažnyčioje, bus mišios už žuvusius Lietuvos laisvės kovotojus. Po pamaldų 12 val. parapijos salėje partizanų minėjimas: kalbės dr. Adolfas Damušis, bus rodomi paveikslai iš partizanų kovų. New Yorko vyrų oktetas padainuos partizanų dainų, vadovaujant muz. Al. Mrozins-

kui. Aktorius H. Kačinskas deklamuos partizanų poezijos. Solistė Albina Uknevičiūtė, dainavimo studijas baigusi Romoje, dainuos solo. Po minėjimo uždaromasis suvažiavimo posėdis.
Suvažiavimo rengėjai nuoširdžiai kviečia atsilankyti į tą suvažiavimą visus, kuriuos domina tautinės vienybės klausimas ir rezistencinė kova už Lietuvos laisvę. (r.)

Iš New Yorko studentų veiklos

Sausio 22 įvykusiame Liet. Stud. S-gos N.Y. skyriaus susirinkime buvo vieningai pasisakyta už reikalą New Yorke turėti jaunimo namus. Pramatyta surengti ir vakarą, kurio tikslas būtų pademonstruoti jaunimo interesą tokių namų reikalingumui ir tam reikalui skirti visą dieną. Taip pat nuspręsta siekti ideologines studentų organizacijas glaudžiau jungti į Liet. Stud. S-gą.

Kovo 9 Festivalio salėje įvyks lietuvių studentų susitikimas-pobūvis su Pietų Amerikos studentais. Pramatoma du pranešimai (lietuvių ir Pietų Ame-

rikos atstovo), diskusijos, pasilinksminimas. Panašus susitikimas su 30 indų studentų įvyks prieš porą mėnesių. Šiuo būdu mūsų studentai efektingai propoguoją Lietuvos laisvės reikalą. Skyriui vadovauja Algis Rimas.

Pianistė Aldona Kepalaitė šį ketvirtadienį, vasario 7, 8:30 val. vakare skambina tautiniame koncerte — Lieder Kranz Foundation 6e. 87 Str. N.Y. Be jos dar dalyvaus estų sopranas ir suomių bari-tonas. Įėjimas nemokamas.

TEV. BERNARDINAS GRAUSLYS, O. F. M. diriguoja šv. Antano gimnazijos chorui.

DARBININKO METINIS KONCERTAS

DARBININKO KIOSKE
galima gauti šias knygas:
Vac. Biržiškos, Aleksandrynas, I tomas — 7.50 dol.

Dr. Matulionio (red), Vlodo Nagevičiaus gyvenimo ir darbų apžvalga. — 6 dol.

Dr. P. Mačiulio Trys ultimatumai (aktualūs ryšium su Klaipėdos sukilimo minėjimu) — 2 dol.

Kan. A. Steponaičio, Tėvynėje ir pasauly. — 4 dol.
J. Daumanto, Partizanai 4.50 dol.

Sios ir kitos knygos bei lietuviškos plokštelės gaunamos Darbininko administracijoje, 910 Willoughby Ave., Brooklyn 21, N.Y.

šv. Antano gimnazijos Kennebunkporte, Maine, berniukų choras atvažiuoja į Brooklyną ir Darbininko metiniame koncerte išpildys dainų ir skudų muzikos programą. Woodhavene.

OSTERVILLE MANOR, Inc.

CAPE COD, MASS.
savininkas, įsipareigojęs naujiems didesniems spaudos darbams, nebeturės galimybių vesti vasarvietės reikalą, todėl nori skubiai parduoti. Vasarvietės viešbutis turi restoraną ir alkoholinių gėrimų leidimą.
Pirkti galima su nedideliu įmokėjimu. Vasarvietė yra pasidariusi lietuvių vasaros kolonija, tai pirkti pirmenybė duodama lietuviams.

Kreiptis: J. KAPOČIUS, 265 - C - Street, So. Boston 27, Mass. Telef.: Andrew 8-7730

BOSTONO ŽINIOS

Kultūros klubo susirinkime apie graikų architektūrą kalbėjo inž. dr. Jurgis Gimbutas, apie graikų skulptūrą — dail. V. Vizgirda. Buvo rodomi paveikslai, kurių dalį padarė pats inž. J. Gimbutas, praeitais metais važinėdamas po Graikiją. Po susirinkimo klubo vicepirm. Mickevičienė pavaišino kava. Klubui pirmininkauja dr. Stasys Jasaitis.

Klaipėdos atvadavimo minėjimas rengiamas vasario 9, šeštadienį, 7 v.v. Pilies klubo salėje. Kalbės Mažosios Lietuvos veikėjas Jonas Stiklorius iš Philadelphiajos. Minėjimą rengia Lietuvių Bendruomenės Bostono skyrius.

Izdoriaus Vasiliūno smuiko koncertas bus vasario 14 8:30 v.v. Jordan Hall. Bus išpildoma Mozarto, Brahmsio ir Gruodžio kūriniai. Prie pianino smuikininko sūnus Vytenis Marija Vasyliūnas. Surinkti iš koncerto pinigai skiriami lietuvių muzikų kūriniams leisti.

Beliko 17 dieni! Taigi, turėkite kantrybės. Bostono studentų atkū draugovė daro visa, kad vasario 22, Jurgio Vašingtono dieną, prieš Užgavėnės smagiai pasiūktume brolių latvių namuose ir jų orkestrui grojant. Tik 17 dienų — ir šoksime.

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimas rengiamas vasario 17. Į minėjimą pakviestas senatorius Edward Kennedy. Programą išpildys mišrus choras ir Onos Ivaškienės šokėjai. Pagrindinę kalbą pasakys inž. J. Jukūnas iš Chicago.

Tėvai pranciškoniai, kurie veda Christopher Columbus aukštesniąją mokyklą, skelbia naujų mokinių registraciją vasario 18 d. nuo 9 val. iki 11 val. ryto. Mokyklon įstojamieji egzaminai bus kovo 2 ir kovo 9 d. 8:30 val. ryto. Egzaminų mokestis 3 dol.

WILLIAM J. DRAKE —
DRAGŪNAS
ADVOKATAS

84 - 14 Jamaica Ave.

Woodhaven 21, N.Y.

Tel.: Hickory 1-5220

Stephen Bredes, Jr

ADVOKATAS

37 Sheridan Avenue

Brooklyn 8, N. Y.

Tel. APlegate 7-7083

C. A. VOKET-

Vokietaitis

ADVOKATAS

41 - 40 74th St.

Jackson Heights, N. Y.

Tel. NEWton 9-6620

A. ANDRIUSKEVIČIUS

LAIKRODININKAS
- JUVELYRAS

Auksas, sidabras, deimantai
laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
GRABORIUS-BALSAMUOTOJAS
MODERNISKA KOPLYCIA

423 METROPOLITAN AVE.
BROOKLYN, N. Y.

Tel. STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

(BIELIAUSKAS)
FUNERAL HOME
M. P. BALLAS — Directorius
ALB. BALTRONAS - BALTON
— Reikalų Vedėjas
660 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC

EVergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS
BALSAMUOTOJAS

231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

J. B. SHALINS

- Šalinskas
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.

Sutelktiam garbingas laidotuves
Koplyčio, nemokamai visose
miesto dalyse; veikia ventilacija
Tel. Virginia 7-4499

THEODORE WOLININ,
INC.

E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvių direktorius
MODERNISKA KOPLYCIA
su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N.Y.
GRamercy 5-1437

KARLONAS
Funeral Home

280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.

Tel. BA 9-1181

CARROL
Funeral Home

Inc.
PETRAS KARALIUS
savininkas
Laidotuvių Direktorius
ir Balsamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
WORCESTER, MASS.
PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS

FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
PRANAS VAITKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
ir BALSAMUOTOJAS
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas dieną ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šer-
menims dykai. Aptarnauja Cam-
bridge ir Bostono kolonijas žem-
niausiomis kainomis. Kainos tos
pačios ir į kitus miestus.
Reikale šaukite: Tel. TR 6-6434

LIETUVIŲ FRONTO BIČIULIŲ

suvažiavimo proga New Yorke įvyks

BANKETAS

POBŪVIS

1963 m., vasario 9 d.

šeštadienį

Pradžią 8 val. vakare (punktualiai)

Trumpa originali programa — Skani vakariene su gėrimais

Šokiai nuo 9 val. vakaro

Groja R. Butrimo orkestras

VIETA: Ridgewood Lanes salėje, 1001 Irving Ave.
(kampus Covert St.), Brooklyne.

Staliukai ar paskiros vietos užsakomi ir pinigai
siunčiami iki vasario 8 d.:

1. J. ANDRIUSIS, Heaven Realty, 87-09 Jamaica
Ave., Woodhaven, N. Y. Tel. Virginia 7-4477

2. Dr. B. RADZIVANAS, 84-16 110th St., Richmond
Hill 18, N. Y. Tel. Hickory 1-9720

3. R. ZUKAITĖ, 90-16 Park Lane South, Wood-
haven 21, N. Y. Tel. Virginia 7-4513

Įėjimo auka \$6.00; studentams \$3.00.

NUOŠIRDŽIAI VISI KVICIAMI DALYVAUTI